

## บทที่ 2

### แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความต้องการบริการด้านสาธารณสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา ตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริการด้านสาธารณสุข
2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุขตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550
3. แนวคิดเกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริการสาธารณสุข
4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวข้องกับเทศบาลเมืองอ่างศิลา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

#### แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริการด้านสาธารณสุข

##### ความหมายการบริการด้านสาธารณสุข

ศาสตราจารย์ชาร์ลส์-เอดเวิร์ด เอ วินสโลว์ (Charles-Edward A. Winslow) (Winslow, C.E.A., 'The cost of sickness and the Price of Health (1951) World Health Organization Monograph Series, No.7.) ผู้มีชื่อเสียงทางด้านสาธารณสุขได้ให้คำจำกัดความของคำว่า การสาธารณสุข ไว้เมื่อ พ.ศ. 2464 ว่าการสาธารณสุข หมายถึง การป้องกันและรักษาโรคทำนุบำรุงให้ประชาชนมีสุขภาพและพลานามัยดี มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจสังคมใดจะเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้จำเป็นต้องมีพลเมืองที่มีสุขภาพอนามัยดีอันเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีการพัฒนาสาธารณสุขขึ้นการสาธารณสุขมีความสำคัญทั้งต่อตัวบุคคลและสังคม

ด้านบุคคล การสาธารณสุขทำให้บุคคลมีสุขภาพอนามัยดีมีร่างกายแข็งแรงสามารถทำงานประกอบอาชีพได้อย่างเต็มที่ สามารถสร้างฐานะครอบครัวให้มั่นคงได้เร็ว และดำรงชีพอยู่อย่างผาสุก

ด้านสังคม บุคคลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสังคม เมื่อบุคคลในสังคมเข้มแข็ง มีพลานามัยสมบูรณ์ ก็จะทำให้สังคมนั้นมีความเข้มแข็งและเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง การพัฒนาสาธารณสุข นอกจากจะเกิดประโยชน์โดยตรงแก่ตัวบุคคลแล้ว จึงยังมีผลดีต่อสังคมโดยรวมอีกด้วย

### การพัฒนาสาธารณสุขของไทย (การสาธารณสุขไทย พ.ศ. 2542-2543)

การพัฒนาสาธารณสุขของไทยได้เริ่มต้นตัวขึ้นครั้งแรกในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เกิดโรคร้ายที่สำคัญได้แก่ ไข้มาลาเรีย อหิวาตกโรค ไข้ทรพิษ ผู้ป่วยมักจะถึงแก่ความตาย จึงทรงโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโรงพยาบาลขึ้นเป็นแห่งแรกในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2431 คือ โรงพยาบาลศิริราช

ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2461 ซึ่งเป็นรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงจัดตั้งกรมสาธารณสุขขึ้นในกระทรวงมหาดไทย ทำให้งานสาธารณสุขขยายวงกว้างออกไปสู่ภูมิภาคมากขึ้น กรมสาธารณสุขได้ยกฐานะขึ้นเป็นกระทรวงสาธารณสุข โดยมีแนวทางในการพัฒนาสาธารณสุขของไทย มุ่งแก้ปัญหาสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ปัญหาด้านสาธารณสุขมูลฐาน ดำเนินการให้ความรู้และเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับสาธารณสุขให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในชนบทห่างไกล เพื่อให้ประชาชนรู้จักรักษาสุขภาพของตนเองให้แข็งแรงอยู่เสมอ
2. ปัญหาการรักษาพยาบาล รัฐบาลได้พยายามจัดตั้งโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นทุกปี โดยมีเป้าหมายที่จะให้มีโรงพยาบาลขนาดใหญ่เป็นศูนย์กลางพยาบาลประจำอยู่ทุกภาค
3. ปัญหาการค้นคว้าและเทคนิคการแพทย์ รัฐบาลเร่งส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้าหาวิธีการต่าง ๆ สำหรับใช้ในการตรวจพิสูจน์โรคให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้น ปัจจุบันการแพทย์ไทยได้รับการยกย่องว่ามีความรู้ความสามารถในการตรวจรักษาไม่แพ้การแพทย์ของต่างประเทศ
4. ปัญหาการขาดแคลนแพทย์พยาบาล เนื่องจากอัตราการเกิดของประชากรกับอัตราการผลิตแพทย์ของไทยไม่สมดุลกัน

แหล่งบริการด้านสาธารณสุข ได้กระจายหน่วยบริการออกไปให้บริการแก่ประชาชน ดังนี้

1. ระดับหมู่บ้าน มีเจ้าหน้าที่ผู้สื่อข่าวสาธารณสุข (ผสข.) และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ทำหน้าที่ให้บริการ
2. ระดับตำบล มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำตำบลอยู่ที่สถานีอนามัยประจำตำบล
3. ระดับอำเภอ มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำอยู่ทุกอำเภอ
4. ระดับจังหวัด มีนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งในปัจจุบันมีโรงพยาบาลประจำจังหวัดทุกจังหวัดคอยให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง

### องค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐาน

องค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐานของประเทศไทยนั้น มีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน โดยเป็นองค์ประกอบที่มีความเชื่อมโยงกับงานบริการ

สาธารณสุขพื้นฐาน (Basic Health Service) ซึ่งรัฐบาลได้เป็นผู้จัดให้แก่ประชาชนองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐานดังกล่าวประกอบด้วยบริการแบบผสมผสาน 4 ด้าน คือ การป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสภาพ ซึ่งสามารถแยกออกเป็นงานที่ประชาชนสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองออกเป็นงานต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่าเป็นองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐาน จำนวน 14 องค์ประกอบคือ

1. งานโภชนาการ อสม. มีหน้าที่กระตุ้นเตือนให้ประชาชนได้ตระหนักถึงปัญหาโภชนาการที่เกิดขึ้น เช่น โรคขาดสารอาหารในเด็ก 0-5 ขวบ หรือเด็กแรกเกิดมีน้ำหนักต่ำเป็นต้น โดยร่วมมือกับกรรมการหมู่บ้าน ผู้นำ กลุ่มแม่บ้าน ในการค้นหา สำนวจสภาวะอนามัยเด็ก ซึ่งน้ำหนักเด็ก 0-5 ขวบ ทุกคนเป็นประจำ เมื่อพบเด็กคนใดที่ขาดสารอาหารก็ดำเนินการให้อาหารเสริมโดยเร็ว ให้ความรู้แก่แม่ในการให้อาหารแก่ทารก ตลอดจนส่งเสริมการปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ เพื่อนำมาเป็นอาหาร

2. งานสุขศึกษา ให้สุขศึกษาในเรื่องต่าง ๆ เช่น ปัญหาสาธารณสุขของท้องถิ่น การร่วมกันแก้ไขปัญหา เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคและการส่งเสริมสุขภาพอนามัยให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน

3. การรักษาพยาบาล อสม. ให้การรักษาพยาบาลที่จำเป็นเบื้องต้นแก่ชาวบ้าน ชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงความสามารถของ อสม. ในการรักษาพยาบาล และชี้แจงให้ทราบถึงสถานบริการของรัฐ ตลอดจนส่งต่อผู้ป่วยถ้าเกินความสามารถของ อสม.

4. การจัดหายาที่จำเป็น ดำเนินการจัดตั้งกองทุนยาและเวชภัณฑ์ประจำหมู่บ้าน หรือ จัดหายาที่จำเป็นไว้ให้บริการในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) และดำเนินการให้ประชาชนสามารถซื้อยาที่จำเป็นเหล่านี้จากกองทุน หรือ ศสมช. ได้สะดวก รวดเร็ว และมีราคาถูก

5. การสุขภิบาลและจัดหาน้ำสะอาด อสม. ชี้แจงให้ประชาชน กรรมการหมู่บ้าน ทราบถึงความสำคัญของการจัดหาน้ำสะอาดไว้ดื่ม การสร้างส้วม การกำจัดขยะมูลฝอย และการจัดบ้านเรือนให้สะอาด เป็นต้น

6. อนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว อสม. ชี้แจงและจูงใจให้ประชาชน ทราบถึงความสำคัญของการวางแผนครอบครัว ความจำเป็นของการดูแลก่อนคลอด (การฝากครรภ์) และการดูแลหลังคลอด นัดหมายมารดามารับบริการและความรู้ในการปฏิบัติตน การกินอาหารซึ่งน้ำหนัก และวัดความดันโลหิต นั้เด็กมารับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดต่อ

7. งานควบคุมป้องกันโรคติดต่อในท้องถิ่น อสม. ชี้แจงให้ประชาชนทราบว่าในหมู่บ้าน มีโรคอะไรที่เป็นปัญหา เช่น โรคอุจจาระร่วง โรคพยาธิ ไข้เลือดออก ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการป้องกัน และรักษา รวมทั้งการร่วมมือกันในการดำเนินการควบคุมและป้องกันมิให้เกิดโรคระบาดขึ้นได้

8. การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค อสม. ชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงความสำคัญของการให้วัคซีนป้องกันโรคติดต่อ และนัดหมายเจ้าหน้าที่ออกไปให้บริการแก่ประชาชนตามจุดนัดพบต่าง ๆ

9. การส่งเสริมสุขภาพฟัน อสม. ชี้แจงและให้ความรู้กับประชาชนถึงการดูแลฟัน การรักษาสุขภาพช่องปากและฟัน นัดหมายประชาชนให้มารับบริการในสถานบริการหรือเมื่อมีหน่วยทันตกรรมเคลื่อนที่เข้ามาในชุมชน

10. การส่งเสริมสุขภาพจิต อสม. ชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงการส่งเสริมสุขภาพจิต การค้นหาผู้ป่วยในระดับชุมชน เพื่อจะได้รับการแนะนำ การรักษาที่ถูกต้อง

11. อนามัยสิ่งแวดล้อม อสม. ร่วมถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมกับประชาชน ประชาชนทุกคนเฝ้าระวังมิให้มีการกระทำที่ก่อให้เกิดมลภาวะ องค์กรชุมชนร่วมกันวางแผนแก้ปัญหาของชุมชนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ส่งเสริมและให้ความรู้เรื่องสารเคมีในการเกษตร แจ้งเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการกับผู้กระทำผิด

12. กลุ่มรองผู้บริโภครวม อสม. ร่วมกับประชาชนสอดส่องดูแลพฤติกรรมของร้านค้า รถขายยา ฯลฯ หากพบเห็นผู้กระทำผิดกฎหมายก็แจ้งเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการ อสม. ร่วมกันให้ความรู้แก่เพื่อนบ้านในการเลือกซื้อสินค้า เช่น อาหาร เครื่องปรุงรส ขนม เครื่องสำอางที่มีมาตรฐานตามเกณฑ์ อย. มาใช้ ตลอดจนอาจจัดตั้งกลุ่ม ชมรม เพื่อร่วมมือประสานงานกันดูแลประชาชนในพื้นที่

13. การป้องกันควบคุมอุบัติเหตุ อุบัติภัย และโรคไม่ติดต่อ อสม. ร่วมกันค้นหาผู้ป่วย เบาหวาน ความดันโลหิต มะเร็ง พร้อมทั้งจัดทำทะเบียนรายชื่อผู้ป่วยเพื่อรับการรักษาหรือส่งต่อวิธีการปฏิบัติตนให้พ้นจากการเสี่ยงต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อต่าง ๆ ให้ความรู้แก่ประชาชนถึงแนวทางการป้องกันและควบคุมอุบัติเหตุ อุบัติภัย ตลอดจนสร้างเสริมความมีน้ำใจและเอื้ออาทรต่อผู้พิการในชุมชนและร่วมกันฟื้นฟูสภาพผู้พิการ

14. เอดส์ อสม. ให้ความรู้กับประชาชนให้ทราบถึงความสำคัญ และความจำเป็นในการควบคุมป้องกันการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ ร่วมกันจัดกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้ ความเข้าใจทัศนคติ และการปฏิบัติที่ถูกต้องในการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ ตลอดจนมีความสามารถในการดูแลผู้ป่วยเอดส์ ให้สามารถอาศัยอยู่ในชุมชนได้โดยชุมชนยอมรับ และไม่แพร่กระจายโรคเอดส์สู่คนในชุมชน องค์กรประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐานทั้ง 14 องค์กรประกอบนี้ไม่จำเป็นต้องเริ่มทีเดียวพร้อมกันหมดทุกอย่าง อาจจะเริ่มในเรื่องที่ประชาชนคิดว่าเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นจริง ๆ ของชุมชนของตนเองก่อน แล้วภายหลังต่อมาก็ขยายต่อไปได้อีก และถ้าหากชุมชนใดไม่มีปัญหาในบางเรื่องเหล่านี้ องค์กรประกอบที่ดำเนินการก็อาจลดลงได้ตามสภาพของความเป็นจริงของชุมชนนั้น ๆ

## นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. 2554

เน้นหน้า 21 เรื่องหลัก มีทั้งโครงการที่ต่อเนื่องจากปีที่แล้วและโครงการใหม่ ดังนี้  
(จรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์)

1. การเดินหน้านโยบายรักษาฟรีอย่างมีคุณภาพ ในปีที่ผ่านมาได้เดินไปสู่จุดของนโยบายรักษาฟรี 48 ล้านคนใช้บัตรประชาชนใบเดียว จากนั้นไปจะให้ความสำคัญเรื่องคุณภาพเป็นพิเศษ มีระบบประกันคุณภาพของสถานพยาบาลทั้งหมด เดินหน้าสถาบันรับรองคุณภาพสถานบริการสุขภาพซึ่งได้จัดตั้งขึ้นแล้วเมื่อปลายปีที่ผ่านมา ตลอดจนเน้นคุณภาพการรักษาพยาบาลและการให้บริการ เช่น การประกันคุณภาพเครื่องมือแพทย์ ซึ่งจะมีระบบตรวจสอบเครื่องมือแพทย์ที่ใช้ ในสถานพยาบาลทั่วประเทศ โดยมีกลไกการสอบเทียบความแม่นยำของเครื่องมือต่าง ๆ การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการรักษาพยาบาลฟรีตามนโยบาย เช่นการใช้ระบบผ่าตัดทางกล้องเป็นต้น ตลอดจนการดูแลบำบัดผู้ป่วยติดสารเสพติด ผู้ป่วยโรคเอดส์ เช่นจะปรับเกณฑ์มาตรฐานในการให้ยาผู้ป่วยเอดส์ให้รวดเร็วขึ้น ซึ่งปัจจุบันกำหนดมาตรฐานจะให้ยาต้านไวรัสเมื่อพบปริมาณเม็ดเลือดขาวชนิดซีดีโฟร์ (CD4) ต่ำกว่า 200 ในอนาคตจะปรับเป็นต่ำกว่า 350 ก็จะให้ยาได้ รวมถึงการให้บริการผู้ป่วยจิตเวชให้เข้าถึงบริการได้ง่ายขึ้น
2. นโยบายเพิ่มไอโอดีนเพิ่มไอคิจะให้ความสำคัญมากขึ้น ในเดือนมกราคมนี้จะประกาศผลสำรวจไอคิเด็กไทยทั่วประเทศครั้งใหญ่ที่สุดในโลก ที่มีการสำรวจกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดเท่าที่เคยมีการทำมา และประกาศแผนงานในการเพิ่มไอคิเด็กไทย กำหนดเป้าหมายระยะเวลาที่ชัดเจน นอกจากนั้นจะติดตามประเมินผลนโยบายการแจกไอโอดีนเม็ดในหญิงตั้งครรภ์ การออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข 4 ฉบับที่มีการบังคับให้เกลือ น้ำปลา ซอสปรุงรส ซีอิ๊ว ต้องเติมไอโอดีน
3. นโยบายยกระดับสถานอนามัยขึ้นเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งในปีที่ผ่านมายกระดับแล้ว 4,010 แห่ง จะยกระดับอีก 5,740 แห่ง เพื่อให้ครบ 9,750 แห่งภายในเดือนกันยายน พ.ศ. 2554
4. จะก่อสร้างโรงพยาบาลชุมชนในอำเภอเกิดใหม่ที่ยังไม่มีโรงพยาบาลชุมชน จำนวน 54 อำเภอให้ครบทุกแห่ง ใช้งบของกระทรวงสาธารณสุขที่มีอยู่ในปัจจุบันรวม 500 กว่าล้านบาท ซึ่งจะเจรจากับสำนักงานงบประมาณเพื่อดำเนินการต่อไป โดยจะเริ่มสร้างตึกผู้ป่วยนอกก่อน และขยายต่อเติมตามกำลังงบประมาณที่จะได้รับต่อไป
5. จะตั้งคณะทำงานร่วมภาครัฐและเอกชนด้านสาธารณสุข เพื่อทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดในการยกระดับสุขภาพที่ดีของประชาชน

6. นโยบายโรงพยาบาล 3 ดี จะต้องเป็นโรงพยาบาล 3 ดีที่ยั่งยืน 100 เปอร์เซ็นต์ กล่าวคือ ต้องมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ขณะนี้ทำได้ร้อยละ 95 จะทำให้ได้ครบ 100 เปอร์เซ็นต์

7. นโยบายลดความแออัดในโรงพยาบาล ด้วยระบบบริหารจัดการที่ดี เพื่อแก้ปัญหาความแออัด โดยเฉพาะในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ เช่น โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป ซึ่งจะจัดประชุมระดมสมองบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในวันที่ 28-29 มกราคมนี้ เพื่อหาคำตอบที่เป็นรูปธรรมในการลงมือดำเนินการต่อไป

8. นโยบายลดหวานมันเค็ม ลดอ้วนลดโรคทุกหมู่บ้าน ชุมชน จะต้องเกิดขึ้นภายในปีนี้

9. นโยบายลดอบายมุขโดยเฉพาะเหล้าและบุหรี่ จะต้องมีความก้าวหน้าเป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่นเรื่องเหล้า จะเริ่มต้นดำเนินการออกกฎหมายอย่างน้อย 5 ฉบับ กฎระเบียบอีก 2 ฉบับ รวมทั้งมาตรการอื่น ๆ ในเรื่องบุหรี่จะผลักดันแผนยุทธศาสตร์ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบแห่งชาติเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี การแก้กฎหมายผลิตภัณฑ์ยาสูบ ออกกฎหมายบุหรี่ปลอดไฟไหม้ รวมทั้งจะมีประกาศฉบับใหม่อีก 2 ฉบับ

10. นโยบายสาธารณสุขเพื่อการท่องเที่ยวจะประกาศพื้นที่ดำเนินการให้ได้อย่างน้อยใน 10 จังหวัด ในปี พ.ศ. 2554

11. นโยบายส้วมสะอาด เพราะส้วมเป็นดัชนีชี้วัดตัวหนึ่งสำหรับประเทศที่พัฒนาแล้ว เน้นพิเศษส้วมสาธารณะใน 2 พื้นที่ คือปั๊มน้ำมัน และร้านอาหาร จะกำหนดเป้าหมายชัดเจน เช่น ปั๊มน้ำมันจะเน้นเส้นทางสายหลัก 8 สายและเส้นทางสู่แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ รวมปั๊มน้ำมันในโครงการ 1,578 แห่งที่จะต้องเป็นส้วมสะอาดได้มาตรฐานของกรมอนามัย คือ ต้องสะอาด มีปริมาณเพียงพอและปลอดภัย

12. นโยบายศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติหรือเมดิคอลฮับ (Medical Hub) จะเน้น 3 เรื่องที่จะเดินหน้านั้นในปี พ.ศ. 2554 คือ 1) การส่งเสริมบริการด้านสุขภาพ สปาไทย นวดแผนไทย 2) การบริการด้านแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก 3) การส่งเสริมผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยที่เป็นรูปธรรม ส่วนเรื่องการรักษาพยาบาลนั้น จะมอบให้กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ทำประชาพิจารณ์ให้ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

13. นโยบายพึ่งตนเองด้านวัคซีน จะขยายการผลิตจากปัจจุบันที่ผลิตวัคซีนได้ 2 ตัว เป็น 7 ตัวภายใน 10 ปี เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ หากเหลือจะส่งออกต่อไป ซึ่งจะสามารถทดแทนการนำเข้าได้ปีละ 3,000 ล้านบาท

14. โครงการตรวจสุขภาพผู้นำศาสนาฟรีร่วมกับมูลนิธิ 50 พรรษามหาวชิราลงกรณ์ ภายใต้อุปถัมภ์ของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร โดยจะตรวจสุขภาพฟรี

ให้แก่พระสงฆ์สามเณรทั่วประเทศ 330,000 รูป และอิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น ผู้นำศาสนาอิสลามและอื่น ๆ อีกประมาณ 54,000 คน รวมประมาณ 390,000 ราย ภายใน 3 เดือน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-เมษายน พ.ศ. 2554

15. การตรวจคัดกรองมะเร็งเต้านมและมะเร็งปากมดลูกในสตรี โดยจะอบรม อสม. 5 แสนคน ให้สามารถสอนประชาชนในการตรวจมะเร็งเต้านมด้วยตนเองได้ ส่วนมะเร็งปากมดลูกตั้งเป้าหมายในปี พ.ศ. 2554 จะตรวจให้ได้ 2.6 ล้านคน และภายใต้แผน 5 ปีจะทำให้ได้ 13 ล้านคน

16. การจัดทำแผนรองรับสังคมผู้สูงอายุด้านสาธารณสุข โดยจะตั้งคณะทำงานยกร่างแผน ให้มีความชัดเจน เพราะในอนาคตไทยจะก้าวสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ รวมทั้งจะต้องมีมาตรการรองรับผู้สูงอายุในเขตเมืองที่จะมีจำนวนเพิ่มขึ้น ตามแผนงานนี้มีหลายโครงการ เช่น โครงการใส่ฟันเทียมทั้งปากฟรีแก่ผู้สูงอายุ 30,000 ราย โครงการรากฟันเทียมเฉลิมพระเกียรติให้กับผู้สูงอายุที่สูญเสียฟันทั้งปากอีก 10,000 ราย เป็นต้น

17. การเตรียมความพร้อมด้านสาธารณสุขสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งเดิมความร่วมมือจะเน้นด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง แต่ในช่วงหลังเพิ่มด้านสังคม ซึ่งสาธารณสุขถือเป็นงานด้านหนึ่งของสังคม โดยตั้งคณะทำงานยกร่างแผนงานเพื่อก้าวเดินไปสู่ปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) ให้เสร็จสิ้นภายในปีนี้

18. นโยบายสาธารณสุขเพื่อผู้พิการ จะมุ่งเน้นการดูแลผู้พิการเป็นพิเศษโดยเฉพาะผู้พิการตาบอด ที่มีจำนวนมากที่สุดในประเทศไทยในขณะนี้ เช่น จะคัดกรองนำคนตาบอดที่สามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่รักษาให้สายตาดีขึ้นหรือมองเห็นได้ การอบรมการใช้ไม้เท้าขาวสำหรับคนตาบอด การอบรมภาษามือสำหรับคนหูหนวก และการดูแลผู้พิการด้านการเคลื่อนไหว ซึ่งมีประมาณ 13,000 รายทั่วประเทศ

19. เดินหน้าพัฒนาการให้บริการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จะมุ่งเน้นทั้งการผลิตบุคลากร การปรับปรุงรูปแบบการให้บริการและการพัฒนายาสมุนไพรไทย ใช้รักษาพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ควบคู่กับยาแผนปัจจุบัน โดยปัจจุบันมียาสมุนไพรไทยที่อยู่ในบัญชียาหลักแห่งชาติ 19 รายการ ขณะนี้อยู่ระหว่างขั้นตอนกระบวนการผลักดันเข้าสู่บัญชียาหลักแห่งชาติอีก 23 รายการ และประกาศใช้ภายในปี พ.ศ. 2554 นี้จะมียาสมุนไพรไทย 42 รายการ เป็นอย่างน้อยในบัญชียาหลักแห่งชาติ และจะพัฒนายาไทยเพื่อใช้ในการรักษาโรค เช่น มะเร็ง เบาหวาน ความดันโลหิตสูง เป็นต้น ควบคู่กับยาแผนปัจจุบัน

20. การคุ้มครองผู้บริโภค จะเน้นการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้น รวมทั้งรณรงค์ให้ความรู้กับประชาชน และเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เช่น ปีนี้จะปรับปรุงกฎระเบียบเรื่องฉลากโภชนาการให้ผู้บริโภคอ่านเข้าใจง่าย รวมทั้งฉลากมาตรฐานด้านสุขภาพเช่นลดหวาน มัน

เต็ม การรณรงค์การอ่านเพื่อชีวิต รวมทั้งการฉีดวัคซีนผู้บริโภคนให้ภูมิคุ้มกันโรคไม่ตกเป็นเหยื่อ การโฆษณาชวนเชื่อในรูปแบบต่าง ๆ

21. โครงการอสม.เข้มแข็ง จะออกกระเปาะด้วย อสม. ที่เป็นทางการเป็นฉบับแรก เน้นบทบาท อสม.เชิงรุก และกำหนดสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ อสม. เข้ามา มีบทบาทเป็นกลไกสำคัญในการร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุข ในการสร้างสุขภาวะที่ดีให้กับ ประชาชนต่อไป

สรุปได้ว่าการสาธารณสุข เป็นส่วนช่วยในการป้องกันและรักษาโรคทำนุบำรุงให้ ประชาชนมีสุขภาพและพละกำลังดี มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ พลเมืองมีสุขภาพ อนามัยดีการสาธารณสุขมีความสำคัญทั้งต่อตัวบุคคลและสังคม

## แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุขตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550

### มาตราในรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุข

“...เมื่อเป็นเด็กฉันควรมีโอกาสเล่าเรียนอย่างเพียงพอ มีอากาศบริสุทธิ์ให้หายใจ ครั้นเติบโตขึ้นฉันจะมีโอกาสทำมาหากินโดยปกติสุข ไม่ถูกใครเขารังแกเอาได้ง่าย ๆ จะคิดจะเชื่อ อะไรก็ไม่มีใครจับเข้าคุกเข้าตาราง ได้มีเสียงมีส่วนกำหนดบ้านเมืองตามควร ก็เพราะว่าคนเรานั้น เกิดมาเท่ากัน จนเมื่อแก่ตัวล่วงเข้าวัยชรา ฉันไม่ควรจะถูกทอดทิ้งอยู่ข้างถนน...”

ข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นคำเขียนส่วนหนึ่งของ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ บุคคลที่มีคุณ ปรกรณ์อย่างมากต่อสังคมไทยในช่วงสมัยที่ประเทศไทยเป็นเผด็จการโดยคณะทหาร บ่งบอกถึง สิทธิเสรีภาพ ที่คนไทยควรมีในแผ่นดินถิ่นเกิดของตนเอง จากวันนั้นถึงวันนี้ คนไทยกำลังจะมี สิทธิเสรีภาพ ที่เบ่งบานอีกครั้งหนึ่งด้วยการมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่รื้อการลง ประชามติในวันอาทิตย์ที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2550 (เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมจากฉบับ ปี พ.ศ. 2540)

สิทธิที่ประชาชนจะได้รับการดูแลจากรัฐ เราต่างทราบคืออยู่แล้วว่า รัฐธรรมนูญเป็น กฎหมายสูงสุด มีความสำคัญในการกำหนดบทบาทการปกครองของประเทศ หากกฎหมายใดขัด หรือแย้งกับกฎหมายรัฐธรรมนูญแล้วก็ไม่สามารถบังคับใช้ได้ ในด้านหน้าที่ของรัฐที่ต้องดูแล ประชาชนเพื่อชีวิตที่มีศักดิ์ศรีของคน มีข้อสำคัญที่จะกล่าวคือ

1. การศึกษา รัฐต้องให้การศึกษาระดับพื้นฐานที่ทั่วถึงเท่าเทียมกันทั่วประเทศ เป็นการให้ เปลาอย่างน้อย 12 ปี เพื่อให้คนไทยทุกคนรู้หนังสือและอ่านออกเขียนได้
2. การสาธารณสุข รัฐต้องให้บริการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานและทั่วถึง ถ้าเป็นผู้ยากไร้ จะมีสิทธิรักษาพยาบาลฟรี



3. ผู้ชรา สำหรับผู้ชราอายุเกิน 60 ปี และไม่มีรายได้ รัฐต้องให้ความดูแลและช่วยเหลือ
4. ผู้พิการ ผู้พิการหรือทุพพลภาพจะได้สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะจากรัฐ (ทางขึ้นลง, ห้องน้ำ, ที่นั่งในรถโดยสาร) และความช่วยเหลืออื่น ๆ จากรัฐ
5. เด็ก รัฐต้องคุ้มครองเด็กจากการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ในกรณีที่ไม่มีผู้ดูแล รัฐต้องเลี้ยงดูและให้การศึกษาอ่านาจอธิปไตยและอำนาจประชาชน

ในร่างรัฐธรรมนูญยังคงหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทยเอาไว้เช่นเดิม (มาตรา 3) นอกจากนี้ยังทำให้การมีส่วนร่วมในการปกครองง่ายขึ้น โดยการลดความเคร่งครัดของเงื่อนไขในการเริ่มต้นกระบวนการบางอย่างลง อย่างเช่น ในการเสนอร่างกฎหมายซึ่งแต่เดิมต้องใช้รายชื่อประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 50,000 คน ก็ลดลงเหลือเพียง 10,000 คน (มาตรา 163) หรือแม้กระทั่งเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 50,000 คน สามารถเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญได้ตามมาตรา 291 (1) ในร่างรัฐธรรมนูญนี้ได้ยกเลิกว่า “ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ออกหมด เพื่อให้รัฐธรรมนูญมีความหมายกว้างขึ้น ไม่ตกอยู่ในบังคับของกฎหมายลูกที่จะออกตามมาภายหลัง

#### มาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุข

ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (ฉบับได้รับความเห็นชอบจากสภาร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2550) มาตรา 51 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการบริการสาธารณสุขจากรัฐ ซึ่งต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐอย่างเหมาะสม โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและทันต่อเหตุการณ์ มาตรา 61 สิทธิของบุคคล ซึ่งเป็นผู้บริโภคมุ่งมั่นได้รับความคุ้มครองในการได้รับข้อมูลที่เป็นความจริง และมีสิทธิร้องเรียน เพื่อให้ได้รับการแก้ไขเยียวยาความเสียหาย รวมทั้งมีสิทธิรวมตัวกันเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้บริโภค ให้มีองค์กรเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐในการตราและการบังคับใช้กฎหมายและกฎ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ รัฐสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการขององค์กรอิสระดังกล่าวด้วย มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

- 1) คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน 2) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสุขภาพที่เน้น

การสร้างเสริมสุขภาพอันนำไปสู่ภาวะที่ยั่งยืนของประชาชน รวมทั้งจัดและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพ และการจัดบริการสาธารณสุข โดยผู้มีหน้าที่ให้บริการดังกล่าว ซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย 3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษารวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม 4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจ 5) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยในศิลปะวิทยาการแขนงต่าง ๆ และเผยแพร่ข้อมูลผลการศึกษาวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัยจากรัฐ 6) ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รักสามัคคี

### แนวนโยบายด้านการสาธารณสุข

หน้าที่ให้บริการด้านสาธารณสุขเป็นของรัฐ แต่รัฐคงไม่สามารถให้บริการแก่ประชาชนได้ดีในทุกระดับอย่างทั่วถึงได้ ทางออกที่เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายคือ รัฐต้องส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วม ในงานบริการสาธารณสุขด้วย การบริการของภาคเอกชนนี้ต้องได้มาตรฐานทั้งด้านวิชาชีพและจรรยาบรรณตามที่รัฐกำหนด หน่วยบริการเอกชนที่ได้มาตรฐานและคุณภาพเท่านั้นจึงจะสามารถเข้าร่วมบริการด้านสาธารณสุขได้ ในร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ที่เกี่ยวกับนโยบายด้านสาธารณสุข บัญญัติไว้ว่า “ส่งเสริมให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและการจัดบริการสาธารณสุข” แสดงว่า เอกชนและชุมชนต้องมีส่วนร่วมสำคัญในการดูแลสุขภาพและงานสาธารณสุขด้วย สถานพยาบาลเอกชน ร้านยาคุณภาพ ถือเป็นเอกชนในความหมายนี้ ดังนั้นสถานพยาบาลและร้านยาที่ผ่านกระบวนการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานรัฐแล้วย่อมมีสิทธิเชื่อมต่อกับระบบประกันสุขภาพของรัฐได้

### จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ

เพื่อให้ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านสาธารณสุขสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างเต็มที่ รัฐธรรมนูญจึงได้ให้ความคุ้มครองความรับผิดชอบแห่งไว้ระดับหนึ่ง กล่าวคือถ้าผู้ประกอบการวิชาชีพได้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณแล้ว ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ดังนั้น มาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพจะต้องออกข้อบังคับให้ชัดเจน โดยเร็ว และให้ผู้ประกอบวิชาชีพ ทุกคนได้รับรู้และปฏิบัติตามทั่วถึง การมีจรรยาบรรณที่ดีและมีมาตรฐานที่ชัดเจนจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปโดยความมั่นใจ และลดปัญหาการถูกฟ้องร้องคดีทางศาลได้ แต่ถ้าหากคนไข้ (ผู้บริโภค) ได้รับความเสียหาย รัฐธรรมนูญเปิดช่องให้ผู้บริโภคมีสิทธิร้องเรียนเพื่อให้ได้รับการแก้ไขเยียวยา ความเสียหายได้

จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐ นอกจากมีการควบคุมความประพฤติของผู้ปกครองแล้ว รัฐธรรมนูญยังได้บัญญัติให้ภาคการเมืองและภาคปกครองจะต้องมีจริยธรรมที่ดีด้วยโดยเขียนเพิ่มขึ้นเป็นอีกหมวดหนึ่ง คือ

1. กำหนดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่เกิดขึ้น

2. ให้มีกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้มาตรฐานทางจริยธรรมมีผลบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษ ร่างรัฐธรรมนูญบัญญัติหมวดนี้ขึ้นอยู่ในมาตรา 279-280 เพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามแนวทางที่จะได้ตราขึ้น เพื่อให้การดำเนินการทางการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปโดยสุจริตและเป็นธรรม ระบุให้มีการจัดทำประมวลจริยธรรมกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทขึ้น ซึ่งประมวลจริยธรรมดังกล่าวต้องมีบทบังคับและบทลงโทษ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืน

ในบทเฉพาะกาลกำหนดให้จัดทำประมวลจริยธรรมให้แล้วเสร็จภายในเวลา 1 ปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจเสนอแนะหรือให้คำแนะนำ กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินในการส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม รวมทั้งมีหน้าที่รายงานการกระทำที่มีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมเพื่อให้ผู้รับผิดชอบในการบังคับการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนจริยธรรมร้ายแรงหรือมีเหตุ ผู้ตรวจการแผ่นดินจะไต่สวนและเปิดเผยผลการไต่สวนต่อสาธารณะก็ได้

สรุปได้ว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญที่ดีที่สุดในโลกยังไม่เคยมี ถ้าประสงค์จะได้ดีที่สุดคงต้องช่วยกันสร้างและพัฒนาขึ้นมา ประเด็นที่ถือว่าสำคัญที่สุดในการที่จะมีรัฐธรรมนูญที่ดีน่าจะเป็น

- 1) ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้รัฐ “ต้อง” “ส่งเสริม” “สนับสนุน” หรือ “พัฒนา” ซึ่งมีความหมาย ที่ชัดเจนอยู่แล้วว่าหน้าที่ของรัฐอยู่ในระดับใด แต่สิ่งที่ประเทศไทยยังขาดอยู่อย่างมากก็คือด้าน “การพัฒนา” การพัฒนาถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะนำพาประเทศไทยให้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้นอย่างมั่นคงและถาวร การพัฒนาที่สำคัญที่สุดคือ การพัฒนาคน ซึ่งต้องพัฒนาทั้งด้านความรู้และปัญญาไปพร้อม ๆ กัน ดังที่ระบุไว้ในมาตรา 80 (3) ว่า “รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม” ถ้า “คนไทย” มีคุณภาพดีแล้วบรรดาถูกดึกาที่กำหนดในรัฐธรรมนูญและกฎหมายลูกอื่น ๆ ก็สามารถนำไปปฏิบัติได้โดยง่าย
- 2) รัฐธรรมนูญที่ดีจะต้องพัฒนาให้ประชาชนรู้จักช่วยตัวเอง รัฐคงไม่สามารถอุปถัมภ์อุ้มชูประชาชนทุกคนได้ จึงไม่ควรปล่อยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งหมด ยกเว้นผู้ไร้ความสามารถจริง ๆ

เท่านั้นที่รัฐต้องยื่นมือเข้าไปช่วยเหลืออุปถัมภ์ 3) รัฐธรรมนูญเป็นกติกาใหญ่ของประเทศไทย เท่านั้น ไม่ใช่มนต์วิเศษที่แก้ไขสารพัดปัญหาได้ ประชาชนคนไทยเท่านั้นที่จะทำให้ประเทศไทย น่ายอยู่ ดังที่บัญญัติไว้ในมาตราหนึ่งที่ว่า “บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศและปฏิบัติตามกฎหมาย” เพราะหากประชาชนคนไทยไม่ปกป้องประเทศไทยของเรา หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกติกาที่ตกลงกัน ไว้ ต่อให้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ที่มี 336 มาตรา หรือร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ปี พ.ศ. 2550 ที่มี 309 มาตรา หรือร่างรัฐธรรมนูญอื่นอีกก็สืบ “รัฐธรรมนูญ” ประเทศไทยก็คงไปไม่ถึงไหน จึง อยากจะขอให้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 นี้เป็นฉบับ ยกร่างสุดท้ายของประเทศไทย เพื่อให้ประชาชน คนไทยมีอธิปไตย ที่สมบูรณ์แบบเสียที

### พระราชบัญญัติการสาธารณสุข

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่าโดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ที่เกี่ยวกับการสาธารณสุข ดังต่อไปนี้

มาตรา 18 การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หรือ ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ สาธารณะโดยส่วนรวม รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรค หนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนิน กิจการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา 19 ก็ได้

บทบัญญัติตามมาตรานี้ และมาตรา 19 มิให้ใช้บังคับกับการจัดการของเสียอันตรายตาม กฎหมายว่าด้วยโรงงาน แต่ให้ผู้ดำเนินการโรงงานที่มีของเสียอันตราย และผู้ดำเนินการรับทำ การเก็บ ขนหรือกำจัดของเสียอันตรายดังกล่าว แจ้งการดำเนินการเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงาน ท้องถิ่น

มาตรา 19 ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาต จากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา 20 เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

(1) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูล หรือขยะ มูลฝอย นอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้

(2) กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะและสถานที่ เอกชน

(3) กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะ การใช้อาคารหรือสถานที่นั้น ๆ

(4) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลอื่น ที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ การจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอยราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง

(5) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือ ขยะมูลฝอย เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 19 ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการขั้นสูง ตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 19 จะพึงเรียกเก็บได้

(6) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

มาตรา 21 เมื่อปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าอาคารหรือส่วนของอาคารใดหรือ สิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งต่อเนื่องกับอาคาร มีสภาพชำรุดทรุดโทรม หรือปล่อยให้มีสภาพกรุงรังจนอาจ เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือมีลักษณะไม่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะของการใช้เป็นที่อยู่ อาศัย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้น จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอนอาคาร หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งต่อเนื่องกับอาคารทั้งหมดหรือแต่ บางส่วน หรือจัดการอย่างอื่นตามความจำเป็นเพื่อมิให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือให้ถูกต้องด้วย สุขลักษณะภายในเวลาซึ่งกำหนดให้ตามสมควร

มาตรา 22 เมื่อปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าอาคารใดมีสินค้า เครื่องเรือนหรือ สัมภาระสะสมไว้มากเกินสมควร หรือจัดตั้งของเหล่านั้นซับซ้อนกันเกินไป จนอาจเป็นเหตุให้เป็น ที่อยู่อาศัยของสัตว์ให้โทษใด ๆ หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือไม่ถูกต้องด้วย สุขลักษณะของการใช้เป็นที่อยู่อาศัย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้

เจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคารย้ายสินค้า เครื่องเรือนหรือสัมภาระออกจากอาคารนั้น หรือให้จัดสิ่งของเหล่านั้นเสียใหม่ เพื่อมิให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะหรือให้กำจัดสัตว์ซึ่งเป็นพาหะของโรคภายในเวลาที่กำหนดให้ตามสมควร

มาตรา 23 ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใดดำเนินการตามมาตรา 21 หรือมาตรา 22 และผู้นั้นละเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนด เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการแทนได้ โดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

มาตรา 24 เพื่อประโยชน์ในการควบคุมมิให้อาคารใดมีคนอยู่มากเกินไปจนอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ที่อยู่ในอาคารนั้น ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดจำนวนคนต่อจำนวนพื้นที่ของอาคารที่ถือว่ามีคนอยู่มากเกินไป ทั้งนี้โดยคำนึงถึงสภาพความเจริญ จำนวนประชากร และย่านชุมชนของแต่ละท้องถิ่น

เมื่อมีประกาศของรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารตามประกาศนั้นยอมหรือจัดให้อาคารของตนมีคนอยู่มากเกินจำนวนที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 25 ในกรณีที่มิเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ

(1) แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อาบน้ำ ส้วม หรือที่ใส่มูลหรือเถ้า หรือสถานที่อื่นใดซึ่งอยู่ในทำเลไม่เหมาะสม สกปรก มีการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของมีการเททิ้งสิ่งใดเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษ หรือเป็นหรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรค หรือก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(2) การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใด หรือมีจำนวนเกินสมควรจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(3) อาคารอันเป็นที่อยู่ของคนหรือสัตว์ โรงงานหรือสถานที่ประกอบการใดไม่มีการระบายอากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือการควบคุมสารเป็นพิษหรือมีแต่ไม่มีการควบคุมให้ปราศจากกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษอย่างพอเพียงจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(4) การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เหม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(5) เหตุอื่นใดที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 26 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญด้วย ตลอดทั้งการดูแล ปรับปรุง บำรุงรักษา บรรดาถนน ทางบก ทางน้ำ รางระบายน้ำ คู คลอง และสถานที่ต่าง ๆ ในเขตของตน ให้ปราศจากเหตุรำคาญ ในกรณี ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัดและควบคุมเหตุรำคาญต่าง ๆ ได้

มาตรา 27 ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้น ระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีกในอนาคต ให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นระงับเหตุรำคาญนั้น และอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีก โดยบุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการนั้น

มาตรา 28 ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่เอกชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นว่าสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในอนาคต ให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ไม่มี การปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจระงับเหตุรำคาญนั้นและอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีก และถ้าเหตุรำคาญเกิดขึ้นจากการกระทำ การละเลย หรือการยินยอมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในสถานที่เอกชนอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ หรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออกคำสั่งเป็นหนังสือห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้สถานที่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน จนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าได้มีการระงับเหตุรำคาญนั้นแล้วก็ได้

มาตรา 29 เพื่อประโยชน์ในการรักษาภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ ให้ราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของพื้นที่ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ได้

การออกข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดให้เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทโดยเด็ดขาด หรือไม่เกินจำนวนที่กำหนด หรือเป็นเขตที่การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทต้องอยู่ในภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

มาตรา 30 ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบสัตว์ในที่หรือทางสาธารณะอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 29 โดยไม่ปรากฏเจ้าของ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกักสัตว์ดังกล่าวไว้เป็นเวลาอย่างน้อยสามสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดแล้วยัง ไม่มีผู้ใดมาแสดงหลักฐานการเป็นเจ้าของเพื่อรับสัตว์คืน ให้สัตว์นั้นตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่น แต่ถ้าการกักสัตว์ไว้อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สัตว์นั้นหรือสัตว์อื่น หรือต้องเสียค่าใช้จ่ายเกินสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะจัดการขายหรือขายทอดตลาดสัตว์นั้นตามควรแก่กรณีก่อนถึงกำหนดเวลาดังกล่าวก็ได้ เงินที่ได้จากการขายหรือขายทอดตลาดเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการขายหรือขายทอดตลาดและค่าเลี้ยงดูสัตว์แล้ว ให้เก็บรักษาไว้แทนสัตว์

ในกรณีที่มิได้มีการขายหรือขายทอดตลาดสัตว์ตามวรรคหนึ่ง และเจ้าของสัตว์มาขอรับสัตว์คืนภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง เจ้าของสัตว์ต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการเลี้ยงดูสัตว์ให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นตามจำนวนที่ได้จ่ายจริงด้วย

ในกรณีที่ปรากฏว่าสัตว์ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบนั้นเป็นโรคติดต่ออันอาจเป็นอันตรายต่อประชาชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจทำลายหรือจัดการตามที่เห็นสมควรได้

มาตรา 32 เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่ประกาศตามมาตรา 31 ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา 31 บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น
- (2) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินกิจการตาม (1) ปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา 33 เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา 32 (1) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่



ต้องมีการควบคุมตามมาตรา 32 (1) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 56

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไข โดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ โดยทั่วไปในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา 32 (2) ก็ได้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

มาตรา 34 ห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งตลาด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 56

การเปลี่ยนแปลง ขยายหรือลดสถานที่หรือบริเวณที่ใช้เป็นตลาดภายหลังจากที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดตามวรรคหนึ่งแล้ว จะกระทำได้อีกเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 56

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์การของรัฐที่ได้จัดตั้งตลาดขึ้นตามอำนาจหน้าที่ แต่ในการดำเนินกิจการตลาดจะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตตามบทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วย และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขเป็นหนังสือให้ผู้จัดตั้งตลาดตามวรรคนี้ปฏิบัติเป็นการเฉพาะรายก็ได้

มาตรา 35 เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดที่ตั้ง เนื้อที่ แผนผังและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างและสุขลักษณะ
- (2) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสถานที่ การวางสิ่งของและการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการตลาด

- (3) กำหนดเวลาเปิดและปิดตลาด

- (4) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในตลาดให้ถูกต้องตามสุขลักษณะและอนามัย การจัดให้มีที่รวบรวมหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย การระบายน้ำทิ้ง การระบายอากาศ การจัดให้มี การป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันการระบาดของโรคติดต่อ

มาตรา 36 ผู้ขายของหรือช่วยขายของในตลาด ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา 37

มาตรา 37 เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการขายของในตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้ขายของ และผู้ช่วยขาย ของในตลาดปฏิบัติให้ถูกต้องเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดบริเวณที่ขายของ สุขลักษณะ ส่วนบุคคล และสุขลักษณะในการใช้กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ ประกอบ ปูรง เก็บหรือสะสมอาหาร หรือสินค้าอื่น รวมทั้งการรักษาความสะอาดของภาชนะ น้ำใช้และของใช้ต่าง ๆ

มาตรา 38 ผู้ใดจะจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารในอาคารหรือ พื้นที่ใดซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตรและมีใช่เป็นการขายของในตลาด ต้องได้รับใบอนุญาต จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 56 ถ้าสถานที่ดังกล่าวมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา 47 ก่อนการจัดตั้ง

มาตรา 39 ผู้จัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร ซึ่งได้รับใบอนุญาต ตามมาตรา 56 หรือหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา 48 และผู้จำหน่าย ทำ ประกอบ ปูรง เก็บหรือ สะสมอาหารในสถานที่จำหน่ายอาหาร หรือสถานที่สะสมอาหารตามมาตรา 38 ต้องปฏิบัติให้ ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา 40 หรือเงื่อนไขที่กำหนด ไว้ในใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้ง

มาตรา 50 เพื่อประโยชน์ในการควบคุมหรือกำกับดูแลสถานที่จำหน่ายอาหารและ สถานที่สะสมอาหารที่ได้รับใบอนุญาต หรือได้รับหนังสือรับรองการแจ้ง ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมี อำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดประเภทของสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร ตามประเภทของอาหารหรือตามลักษณะของสถานที่ประกอบกิจการหรือตามวิธีการจำหน่าย
- (2) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้ง ใช้ และดูแลรักษาสถานที่และสุขลักษณะของ บริเวณที่ใช้จำหน่ายอาหาร ที่จัดไว้สำหรับบริโภคอาหาร ที่ใช้ทำ ประกอบ หรือปูรงอาหาร หรือ ที่ใช้สะสมอาหาร
- (3) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันโรคติดต่อ
- (4) กำหนดเวลาจำหน่ายอาหาร
- (5) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ปูรงอาหาร และผู้ให้บริการ
- (6) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะของอาหาร กรรมวิธีการจำหน่ายทำประกอบ ปูรง เก็บรักษาหรือสะสมอาหาร
- (7) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะของภาชนะ อุปกรณ์ น้ำใช้ และของใช้ อื่น ๆ

มาตรา 41 เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่ควบคุมดูแลที่หรือทางสาธารณะเพื่อประโยชน์ใช้สอยของประชาชนทั่วไป

ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยลักษณะวิธีการจัดวางสินค้าในที่หนึ่งใดที่เป็นปกติหรือเรขาย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 56

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นระบุชนิด หรือประเภทของสินค้า ลักษณะวิธีการจำหน่ายสินค้า และสถานที่ที่จะจัดวางสินค้า เพื่อจำหน่ายในกรณีที่มีการจัดวางสินค้าในที่หนึ่งใดเป็นปกติ รวมทั้งจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดตามที่เห็นสมควรไว้ในใบอนุญาตด้วยก็ได้

การเปลี่ยนแปลงชนิดหรือประเภทของสินค้า ลักษณะวิธีการจำหน่ายสินค้า หรือสถานที่จัดวางสินค้าให้แตกต่างไปจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาต จะกระทำได้อต่อเมื่อผู้รับใบอนุญาตได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น และเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้จัดแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไว้ในใบอนุญาตแล้ว

มาตรา 42 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจออกประกาศดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดบริเวณที่หรือทางสาธารณะหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตห้ามจำหน่ายหรือซื้อสินค้าโดยเด็ดขาด
- (2) กำหนดบริเวณที่หรือทางสาธารณะหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตที่ห้ามจำหน่ายสินค้าบางชนิดหรือบางประเภท หรือเป็นเขตห้ามจำหน่ายสินค้าตามกำหนดเวลา หรือเป็นเขตห้ามจำหน่ายสินค้าโดยวิธีการจำหน่ายในลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการจำหน่ายสินค้าในบริเวณนั้น

ในการดำเนินการตาม (1) หรือ (2) ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ทำการของราชการส่วนท้องถิ่นและบริเวณที่จะกำหนดเป็นเขตตาม (1) หรือ (2) แล้วแต่กรณี และต้องกำหนดวันที่จะบังคับตามประกาศนั้นมีให้น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันประกาศ

มาตรา 43 เพื่อประโยชน์ของประชาชนและการควบคุมการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้จำหน่ายหรือผู้ช่วยจำหน่ายสินค้า
- (2) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะในการใช้กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ ประกอบปรุง เก็บหรือสะสมอาหารหรือสินค้าอื่น รวมทั้งการรักษาความสะอาดของภาชนะ น้ำใช้ และ

ของใช้ต่าง ๆ

(3) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดวางสินค้าและการระบายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ

(4) กำหนดเวลาสำหรับการจำหน่ายสินค้า

(5) กำหนดการอื่นที่จำเป็นเพื่อการรักษาความสะอาดและป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ รวมทั้งการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันโรคติดต่อ

มาตรา 44 เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริง หรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานใดเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา

(2) เข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการเพื่อตรวจสอบหรือควบคุมให้เป็นไปตามข้อกำหนดของท้องถิ่น หรือตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกหนังสือรับรองการแจ้งหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่นั้น

(3) แนะนำให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขในใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งหรือตามข้อกำหนดของท้องถิ่น หรือตามพระราชบัญญัตินี้

(4) ยึดหรืออายัดสิ่งของใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือเพื่อนำไปทำลายในกรณีจำเป็น

(5) เก็บหรือนำสินค้าหรือสิ่งของใด ๆ ที่สงสัยว่าจะไม่ถูกสุขลักษณะ หรือจะก่อให้เกิดเหตุรำคาญจากอาคารหรือสถานที่ใด ๆ เป็นปริมาณตามสมควรเพื่อเป็นตัวอย่างในการตรวจสอบตามความจำเป็นได้โดยไม่ต้องใช้ราคา

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นในเรื่องใดหรือทุกเรื่องก็ได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น บุคคลดังกล่าวจะต้องแสดงบัตรประจำตัวตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องในขณะปฏิบัติหน้าที่ด้วย และให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา 45 ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำเนินกิจการใด ๆ ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อกำหนดของท้องถิ่นหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการดำเนินกิจการนั้น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ดำเนินกิจการนั้นแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องได้ และถ้าผู้ดำเนินกิจการไม่แก้ไข หรือถ้าการดำเนินกิจการนั้นจะก่อให้เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินกิจการนั้นไว้ทันทีเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าปราศจากอันตรายแล้วก็ได้

คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดระยะเวลาที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งไว้ตามสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่เป็นกรณีที่มีคำสั่งให้หยุดดำเนินกิจการทันที และต้องทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้ดำเนินกิจการซึ่งจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งทราบ ในกรณีที่ไม่มีพบผู้ดำเนินกิจการหรือผู้ดำเนินกิจการไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าว ให้ส่งคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำางานของผู้ดำเนินกิจการ และให้ถือว่าผู้นั้นได้ทราบคำสั่งแล้ว ตั้งแต่วันที่คำสั่งไปถึงหรือวันปิดคำสั่งแล้วแต่กรณี

มาตรา 46 ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขตรวจพบเหตุที่ไม่ถูกต้องหรือมีการกระทำใด ๆ ที่ฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือข้อกำหนดของท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขแจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าเหตุตามวรรคหนึ่งจะมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน หรือจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนเป็นส่วนรวมซึ่งสมควรจะดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำการไม่ถูกต้องหรือฝ่าฝืนดังกล่าวแก้ไขหรือระงับเหตุ นั้น หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือระงับเหตุ นั้น ได้ตามสมควร แล้วให้แจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ

มาตรา 47 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 44 เป็นเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา และเพื่อประโยชน์ในการจับกุมหรือปราบปรามผู้กระทำความผิด ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 48 การแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบเพื่อดำเนินการตามมาตรา 38 และหนังสือรับรองการแจ้ง ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับแจ้ง ให้ออกใบรับแก่ผู้แจ้งเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการประกอบกิจการตามที่แจ้งได้ชั่วคราวในระหว่างเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นยังมิได้ออกหนังสือรับรองการแจ้ง

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจการแจ้งให้ถูกต้องตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ถ้าการแจ้งเป็นไปโดยถูกต้องให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกหนังสือรับรองการแจ้งให้ผู้แจ้งภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับการแจ้ง

ในใบรับแจ้งหรือหนังสือรับรองการแจ้ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งปฏิบัติเป็นการเฉพาะรายก็ได้

ในกรณีที่การแจ้งไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้ผู้แจ้งทราบภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับการแจ้ง ถ้าผู้แจ้งไม่ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในเจ็ดวันทำการ นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้การแจ้งของผู้แจ้งเป็นอันสิ้นผล แต่ถ้าผู้แจ้งได้ดำเนินการแก้ไขภายในเวลาที่กำหนดแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น ออกหนังสือรับรองการแจ้งให้ผู้แจ้งภายในเจ็ดวันทำการ นับแต่วันที่ได้รับการแจ้งซึ่งมีรายละเอียดถูกต้องตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 49 ผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งต้องแสดงหนังสือรับรองการแจ้งไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ดำเนินการตลอดเวลาที่ดำเนินการ

มาตรา 50 ในกรณีที่หนังสือรับรองการแจ้งสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งยื่นคำขอรับใบแทนหนังสือรับรองการแจ้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

การขอรับใบแทนและการออกใบแทนหนังสือรับรองการแจ้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา 51 เมื่อผู้แจ้งตามมาตรา 48 ประสงค์จะเลิกกิจการหรือโอนการดำเนินการให้แก่บุคคลอื่น ให้แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบด้วย

มาตรา 52 ในกรณีที่ผู้ดำเนินการใดดำเนินการตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้โดยมิได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 48 และเคยได้รับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เพราะเหตุที่ฝ่าฝืนดำเนินการโดยมิได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นมาแล้วครั้งหนึ่ง ยังฝ่าฝืนดำเนินการโดยมิได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นต่อไป ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินการไว้จนกว่าจะได้ดำเนินการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 48 ถ้ายังฝ่าฝืนอีกให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งห้ามการดำเนินการนั้นไว้ตามเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่เกินสองปีก็ได้

มาตรา 53 การแจ้งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 48 และคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 52 ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้แจ้งหรือผู้ดำเนินการทราบ ในกรณีที่ไม่พบตัวหรือไม่ยอมรับหนังสือ ให้ส่งหนังสือการแจ้งหรือคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ตอบรับหรือปิดหนังสือนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำางานของผู้ที่ต้องรับหนังสือ และให้ถือว่าผู้นั้นได้ทราบหนังสือดังกล่าวแล้วตั้งแต่วันที่หนังสือไปถึงหรือวันปิดหนังสือแล้วแต่กรณี

มาตรา 54 ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้การประกอบกิจการใดหรือการกระทำใดต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอ และการออกใบอนุญาตในเรื่องนั้นได้

มาตรา 55 บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต และให้ใช้ได้เพียงในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นที่ เป็นผู้ออกใบอนุญาตนั้น การขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอพร้อมกับเสียค่าธรรมเนียมแล้วให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอต่ออายุใบอนุญาต และการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา 56 เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาตหรือคำขอต่ออายุใบอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำขอ ถ้าปรากฏว่าคำขอดังกล่าวไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการหรือเงื่อนไขที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรวบรวมความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์นั้นทั้งหมดและแจ้งให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์ ในคราวเดียวกัน และในกรณีจำเป็นที่จะต้องส่งคืนคำขอแก่ผู้ขออนุญาต ก็ให้ส่งคืนคำขอพร้อมทั้งแจ้งความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์ให้ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำขอ

เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องออกใบอนุญาตหรือมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ขออนุญาตทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับคำขอซึ่งมีรายละเอียดถูกต้องหรือครบถ้วนตามที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

ในกรณีที่มิเหตุจำเป็นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่อาจออกใบอนุญาตหรือยังไม่อาจมีคำสั่งไม่อนุญาตได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้ขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน แต่ต้องมีหนังสือแจ้งการขยายเวลาและเหตุจำเป็นแต่ละครั้งให้ผู้ขออนุญาตทราบก่อนสิ้นกำหนดเวลาตามวรรคสองหรือตามที่ได้ขยายเวลาไว้แล้วนั้น แล้วแต่กรณี

มาตรา 57 ผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องแสดงใบอนุญาตไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบกิจการตลอดเวลาที่ประกอบกิจการ

มาตรา 58 ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา 59 ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตสำหรับกิจการใด ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาตนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ภายในเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวัน

มาตรา 60 เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาต

- (1) ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปและมีเหตุที่จะต้องถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตอีก
- (2) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้
- (3) ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาต และการไม่ปฏิบัติหรือการปฏิบัติไม่ถูกต้องนั้นก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนหรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน

มาตรา 61 คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ ในกรณีที่ไม่พบผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับใบอนุญาตไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าว ให้ส่งคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ตอบรับหรือให้ปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำางานของผู้รับใบอนุญาต และให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตนั้นได้ทราบคำสั่งแล้วตั้งแต่วันที่คำสั่งไปถึง หรือวันปิดคำสั่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา 62 ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตอีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกลงสั่งเพิกถอนใบอนุญาต



มาตรา 63 ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 64 บรรดาค่าธรรมเนียมและค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น

มาตรา 65 ในกรณีที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับการดำเนินการ ที่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนดำเนินการหรือต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราและตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นตลอดเวลาที่ยังดำเนินการนั้น ถ้ามิได้เสียค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนด ให้ชำระค่าปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละยี่สิบของจำนวนค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระ เว้นแต่ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับใบอนุญาตจะได้บอกเลิกการดำเนินการนั้น ก่อนถึงกำหนดการเสียค่าธรรมเนียมครั้งต่อไปตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่น

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่งค้างชำระค่าธรรมเนียมติดต่อกันเกินกว่าสองครั้ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดการดำเนินการไว้จนกว่าจะได้เสียค่าธรรมเนียมและค่าปรับจนครบจำนวน

มาตรา 72 ผู้ใดจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร ซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตร โดยไม่ได้รับใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ผู้ใดจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร ซึ่งมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร โดยไม่มีหนังสือรับรองการแจ้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 73 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา 20 (5) มาตรา 32 (2) มาตรา 35 (1) หรือ (4) หรือมาตรา 40 (2) หรือ (3) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ นอกจากที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งหรือในมาตรา 37 หรือมาตรา 43 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 86 ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการใดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้อยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและกิจการนั้นมีลักษณะเช่นเดียวกับกิจการที่จะต้องได้รับใบอนุญาตหรือต้องแจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้นั้นประกอบกิจการนั้นต่อไปได้เสมือนเป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตหรือเป็นผู้ที่ได้แจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว แต่เมื่อใบอนุญาต

ดังกล่าวสิ้นอายุและผู้นั้นยังคงประสงค์จะดำเนินการต่อไป ผู้นั้นจะต้องมาดำเนินการขอรับใบอนุญาตหรือแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ก่อนการดำเนินการ

มาตรา 87 ผู้ซึ่งประกอบกิจการใดที่ไม่ต้องแจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ แต่เป็นกิจการที่จะต้องแจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ และมีใช่เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตอยู่แล้ว ตามมาตรา 86 ให้ยังคงประกอบกิจการได้ต่อไป แต่จะต้องมาดำเนินการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 88 ผู้ซึ่งประกอบกิจการใดที่มีได้เป็นกิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ แต่เป็นกิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยังคงประกอบกิจการได้ต่อไป แต่จะต้องมายื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในกำหนดเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ยังคงประกอบกิจการได้ต่อไปจนกว่าจะมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 89 บรรดากิจการต่าง ๆ ที่กำหนดให้เป็นกิจการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช 2484 และการแต่งผมตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช 2484 ให้ถือว่าเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ทั้งนี้ ภายใต้บังคับมาตรา 31 หรือมาตรา 32

มาตรา 90 บรรดากฎกระทรวง ประกาศ ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขซึ่งได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ประกาศ ข้อกำหนดของท้องถิ่น หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

## แนวคิดเกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและบทบาทขององค์กรปกครอง

### ส่วนท้องถิ่นกับการบริการสาธารณสุข

#### ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2549) ได้สรุปแนวความคิดของนักวิชาการและนักปกครองที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า คำนิยามความหมายของการปกครองท้องถิ่น ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้ ส่วนใหญ่มีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน จะต่างก็ส่วนและรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังนี้

Daniel (1970 อ้างถึงใน สมยศ นาวิการ, 2544, หน้า 11-12) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลาง ให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชน ในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเป็นบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่น ก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน

William (1951. pp. 101-103 อ้างถึงใน ทนงเกียรติ เจริญวงศ์เพ็ชร, 2545) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอนมีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

John (1957, pp. 87-89 อ้างถึงใน มัลลิกา ดันสอน, 2544) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการ ปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด โดยเฉพาะ และหน่วยการปกครอง ดังกล่าวนี้อาจจัดตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

Haris (1984, p. 574 อ้างถึงใน ทนงเกียรติ เจริญวงศ์เพ็ชร, 2545) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่น ได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหาร การปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้ โดยปราศจาก การควบคุมของหน่วย การบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้ หน่วยการปกครองท้องถิ่น ยังต้องอยู่ภายใต้ บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

Emile (1973 อ้างถึงใน สมยศ นาวิการ, 2544, หน้า 11-12) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครอง ทางการเมืองที่อยู่ในระดับต่ำกว่ารัฐ ซึ่งก่อตั้งโดยกฎหมาย และมีอำนาจอย่างเพียงพอที่จะทำกิจการ ในท้องถิ่นได้ด้วยตนเอง รวมทั้งอำนาจจัดเก็บภาษี เจ้าหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่น ดังกล่าวอาจได้รับการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งโดยท้องถิ่นก็ได้

ประทาน คงฤทธิศึกษากร นิยามว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครอง ของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

อุทัย หิรัญโต (2543) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชน ในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินการ บางอย่าง โดยดำเนินการกันเอง เพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่

ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมด หรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุม ของรัฐหาได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น (อุทัย หิรัญโต, 2543, หน้า 4)

William (1953, p. 574 อ้างถึงใน บุญศรี ปรามณศักดิ์ และศิริพร จิรวรรณกุล, 2544) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองซึ่งรัฐ ได้จัดตั้งขึ้นและให้มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) และต้องมีองค์กรที่จำเป็นในการปกครอง (Necessary Organization) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สม ความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

จากนิยามต่าง ๆ ข้างต้นสามารถสรุปหลักการปกครองท้องถิ่น ได้ในสาระสำคัญ ดังนี้ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2549)

1. การปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ของไทย จัดเป็นกรุงเทพมหานคร เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหาร ส่วนตำบล และเมืองพัทยาตามเหตุผลดังกล่าว
2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอควร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ก็จะกลายสภาพเป็น รัฐอธิปไตยเอง เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาล อำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขต ที่แตกต่างกันออกไป ตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้น เป็นสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครอง ท้องถิ่นระดับใด จึงจะเหมาะสม
3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ
  - 3.1 หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การปกครองท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และ เพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับ สุขาภิบาล เป็นต้น
  - 3.2 สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คือ อำนาจในการกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครอง ท้องถิ่นนั้น ๆ
4. มีองค์กรที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง องค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่น จัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ องค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การปกครอง ท้องถิ่น

แบบเทศบาลจะมีคณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหาร และสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ หรือในแบบมหานคร ก็กรุงเทพมหานครจะมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายบริหาร สภากรุงเทพมหานครจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

ดังนั้นเพื่อให้มีความชัดเจนในบทบาทของท้องถิ่นในการสร้างเสริมสุขภาพ จึงสมควรกำหนดภารกิจให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ในการสร้างเสริมสุขภาพ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ทำหน้าที่สร้างกลไกนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพในระดับจังหวัดที่มีส่วนร่วมจาก ท้องถิ่นทุกระดับ สร้างกลไกเพื่อจัดการสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพในระดับจังหวัด เทศบาล ทำหน้าที่จัดให้มีบริการสาธารณะในเทศบาล สร้างความมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดการให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพ การคุ้มครองสิทธิ ตลอดจนเป็นแกนประสานจัดทำนโยบายสาธารณะ และจัดทำแผนสุขภาพระดับอำเภอ ส่วน อบต. ทำหน้าที่จัดให้มีบริการสาธารณะในเขตตำบล ส่งเสริมสุขภาพของประชาชนรายบุคคล และเป็นแกนประสานจัดทำนโยบายสาธารณะอย่างมีส่วนร่วม หรือจัดทำแผนสุขภาพระดับตำบล

### วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ชูวงศ์ ญาะบุตร (2549, หน้า 26) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศ จะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัด ภารกิจที่จะต้องบริการ ให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอ ที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของ รัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบานี้เป็น การแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงเนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องที่ ย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียว อาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชน ในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของ ประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อ นำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาล ที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจาก รัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไข

ที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษากการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย แก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือก เข้าไปทำหน้าที่ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้ มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

### ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากแนวความคิดในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐในอันที่ จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจปกครอง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นจึงสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่นคือรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกว่าตนมีความเกี่ยวข้องกับส่วน ได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบ และหวงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย อันจะนำมา ซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด (ชูศักดิ์ เทียงตรง, 2518, หน้า 6-7) โดยประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร การเลือกตั้งจะเป็นการฝึกฝน ให้ประชาชนใช้ดุลพินิจเลือกผู้แทนที่เหมาะสม สำหรับผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้าไปบริหารกิจการ ของท้องถิ่น นับได้ว่าเป็นผู้นำในท้องถิ่นจะได้ใช้ความรู้ความสามารถบริหารงานท้องถิ่น เกิดความคุ้นเคยมีความชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป

2. การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง (Self Government) หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประการหนึ่งก็คือ การปกครองตนเอง มิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบื่องบน การปกครองตนเองคือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียง ประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยต่าง ๆ เช่น เปิดโอกาสให้ประชาชนออกเสียงประชามติ (Referendum) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึก ในความสำคัญของการ

ตนต่อท้องถิ่น ประชาชนมีส่วนรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาและช่วยกันแก้ไข ปัญหาของท้องถิ่นของตน

นอกจากนี้ การปกครองตนเองในรูปของการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริงหรือการกระจายอำนาจไปในระดับต่ำสุดคือ รากหญ้า (Grass roots) ซึ่งเป็นฐานเสริมสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ความล้มเหลวของระบอบประชาธิปไตยมีหลายองค์ประกอบ แต่องค์ประกอบสำคัญยิ่งขดวงหนึ่งก็คือการขาดรากฐานในท้องถิ่น

4. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาระยะของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจ การปกครองท้องถิ่นมีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแบ่งเบาระยะของรัฐบาลเนื่องจากความจำเป็นบางประการ ดังนี้ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2549, หน้า 28-29)

4.1 การกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวาง นับวันจะขยายเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากงบประมาณที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีตามความเจริญเติบโตของบ้านเมือง

4.2 รัฐบาลมีอาจจะดำเนินการในการสนองความต้องการของประชาชน ในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง เพราะแต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหา และความต้องการ ที่แตกต่างกัน การแก้ปัญหาหรือจัดบริการโครงการในท้องถิ่นโดยรูปแบบที่เหมือนกัน ย่อมไม่บังเกิดผลสูงสุด ท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาและเข้าใจปัญหาได้ดีกว่า ผู้ซึ่งไม่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุด

4.3 กิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นนั้นไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่น และไม่มีส่วนได้ ส่วนเสียต่อประเทศโดยรวม จึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าวเอง ดังนั้น หากไม่มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลจะต้องรับภาระดำเนินการทุกอย่าง และไม่แน่ว่าจะสนองความต้องการของท้องถิ่นทุกจุดหรือไม่ รวมทั้งจะต้องดำเนินการ เฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ ไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่น หากได้จัดให้มีการปกครองท้องถิ่น เพื่อดำเนินการเองแล้ว ภาระของรัฐบาลก็จะผ่อนคลายเป็นไป รัฐบาลจะมีหน้าที่เพียงแต่ควบคุม ดูแลเท่าที่จำเป็นเท่านั้น เพื่อให้ท้องถิ่น มีมาตรฐานในการดำเนินงานยิ่งขึ้น การแบ่งเบาระยะทำให้รัฐบาลมีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ หรือกิจการใหญ่ ๆ ระดับชาติอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวม ความคับคั่งของภาระหน้าที่ต่าง ๆ ที่รวมอยู่ส่วนกลางจะลดน้อยลง ความคล่องตัวในการดำเนินงานของส่วนกลางจะมีมากขึ้น

5. การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการ และปัญหาย่อมต่างกันออกไป ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกต้อง และ

สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนก็ต้องเป็น ผู้ที่รู้ถึงปัญหาและความต้องการ ของประชาชนเป็นอย่างดี การบริหารงานจึงจะเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ไม่ต้องเสียเวลาเสนอเรื่องขออนุมัติไปยังส่วนเหนือขึ้นไป ท้องถิ่นจะบริหารงานให้เสร็จสิ้นลง ภายในท้องถิ่นนั่นเอง ไม่ต้องสิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น

6. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารของประเทศในอนาคต ผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การได้รับเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังฝึกฝนทักษะทางการเมืองบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย ในประเทศไทย ผู้นำทางการเมืองที่มีชื่อเสียง เช่น นายทองหยด จิตตะวีระ, นายสุรินทร์ เทพกาญจนา เป็นต้น ล้วนแต่มีผลงานจากการเป็นนายกเทศมนตรี หรือผู้บริหารท้องถิ่นมาก่อน จนสามารถประสบความสำเร็จเป็นนักการเมืองที่มีชื่อเสียงในระดับชาติ

7. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบท แบบพึ่งตนเอง การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนาชนบท แบบพึ่งตนเอง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การดำเนินงานพัฒนาชนบท ที่ผ่านมายังมีอุปสรรคสำคัญประการหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ ซึ่งการพัฒนาชนบทที่สัมฤทธิ์ผลนั้น จะต้องมาจากการริเริ่มช่วยตนเองของท้องถิ่น ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงกัน โดยอาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระ ในการปกครองตนเอง ซึ่งต้องมาจากการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง มิเช่นนั้นแล้ว การพัฒนาชนบทจะเป็นลักษณะ ดังนั้นความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นคือ

7.1 การปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชนทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่พลเมืองอันจะนำมาสู่ความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย

7.2 การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล

7.3 การปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดสำนึกของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยกันแก้ไขปัญหาลงท้องถิ่นของตน

7.4 การปกครองท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

7.5 การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารของประเทศในอนาคต

7.6 การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง



### อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่น

ตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (ด้านสาธารณสุข) อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่น (เทศบาลเมืองอ่างศิลา, 2554)

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษา ทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
5. การสาธารณูปการ
6. การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรีคนชรา และผู้ด้อยโอกาส
11. การบำรุงรักษาศิลปะจาริตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
17. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
18. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และ การรักษาพยาบาล
19. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
20. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
21. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
22. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัยโรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ
23. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

24. การผังเมือง
25. การขนส่ง และการวิศวกรรมจราจร
26. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
27. การควบคุมอาคาร
28. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
29. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
30. กิจการอื่นใด ที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การกระจายอำนาจด้านสุขภาพเป็นการคืนอำนาจการดูแลสุขภาพให้ประชาชนให้องค์กรชุมชนซึ่งอยู่ใกล้ชิดและมีความเข้าใจในวิถีชีวิตของชุมชนสามารถบริหารจัดการและให้การดูแลในชุมชนนั้น ๆ ได้ การคืนอำนาจให้ชุมชนจะเกิดสัมฤทธิ์ผลได้ ประชาชนต้องได้รับความรู้ข่าวสารอย่างเพียงพอ ชุมชนรู้สิทธิของตนเอง และต้องมีความร่วมมือในการสร้างสรรค์สังคมให้อีกต่อการมีสุขภาพที่ดี เช่น การสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี รมรื่น สะอาด ปลอดภัย ฯลฯ ชุมชนต้องมีข้อกำหนดเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพเป็นกติกากการอยู่ร่วมกันและต้องมีการบริหารจัดการที่ดี เพื่อความตั้งใจให้ประชาชนมีสุขภาพดีปรากฏผลเป็นจริงตามที่มุ่งหวังไว้

การมีสุขภาพดีจึงเป็นหน้าที่ของทุกคนในชาติทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน ประชาชน องค์กรต่าง ๆ รวมทั้งภาครัฐต้องร่วมกันสร้างให้เกิดสังคมที่มีจิตสำนึกและพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ (All for Health Promotion) เป็นการส่งเสริมสุขภาพสำหรับคนทั้งมวล (Health Promotion for All) เพื่อคนทั้งมวลมีสุขภาพดี

### ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพที่ต้องดำเนินการดังนี้

1. สร้างคุณค่าและจิตสำนึกใหม่ในเรื่องสุขภาพ เข้าใจความหมายและตระหนักความสำคัญของการส่งเสริมสุขภาพเพราะการให้คุณค่าและมีจิตสำนึกในเรื่องใดก็ตามจะเป็นตัวกำหนดวิถีคิดและพฤติกรรมที่มีอิทธิพลต่อทุกสิ่งทุกอย่าง
2. ส่งเสริมพฤติกรรม สิ่งแวดล้อม และการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพ
  - 2.1 พฤติกรรมการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอจะป้องกันโรคได้หลายชนิด ได้แก่ โรคหัวใจ โรคเบาหวาน โรคภูมิแพ้ ลดความเครียดทำให้ระบบต่าง ๆ ของร่างกายเป็นปกติและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันต้านทานโรคให้แก่ร่างกาย
  - 2.2 พฤติกรรมการกินที่ถูกต้อง คือ กินอาหารสะอาดปราศจากสารเคมีตกค้างและกินแต่พอประมาณได้สัดส่วนครบถ้วน

2.3 หลีกเลียงพฤติกรรมเสี่ยงอย่างน้อย 4 อย่าง คือ การสูบบุหรี่ การเสพยาเสพติด การมีพฤติกรรมสำส่อนทางเพศ, พฤติกรรมเสี่ยงต่ออุบัติเหตุและภัยอันตราย ซึ่งพบว่า เป็นสาเหตุการป่วยและตายเป็นอันมาก

2.4 สร้างทักษะชีวิตทุกคนควรมีทักษะชีวิตในการอยู่ร่วมกันด้วยสันติเอื้ออาทรต่อกันสามารถแก้ปัญหาชีวิต ปัญหาสังคมด้วยสติปัญญา โดยปราศจากความรุนแรง

2.5 จัดสิ่งแวดล้อมให้เกื้อกูลต่อสุขภาพ ทั้งทางกายภาพ ทางชีวภาพ และทางสังคม เช่น มีสถานที่ร่มรื่น สะอาด ปลอดภัย ปราศจากมลพิษ

2.6 ส่งเสริมการพัฒนาทางจิตวิญญาณ มีวิธีการอันหลากหลายทั้งที่เป็นการเล่น การทำงาน การเรียนรู้ การรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม สงเคราะห์ชุมชน และการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ทำให้เข้าถึงสภาวะความสุขทางจิตวิญญาณ ซึ่งทำให้สุขภาพดีอย่างยิ่ง

2.7 สร้างการเรียนรู้ที่ดี การเรียนรู้ที่ดีทำให้สนุก มีความสุขและเกิดปัญญา จะเป็นแรงจูงใจอันยิ่งใหญ่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมหาศาลทั้งต่อตนเองสังคม

### ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเทศบาลเมืองอ่างศิลา

เทศบาลเมืองอ่างศิลาดังอยู่ที่ 90/ 338 ม.3 ถนนเสม็ด-อ่างศิลา ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

#### สภาพทั่วไป

ลักษณะที่ตั้ง จำนวน 4 ตำบล ประกอบด้วย 20 หมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 1 ลักษณะที่ตั้ง ของเทศบาลเมืองอ่างศิลา

| ตำบล     | หมู่ที่ | ชื่อหมู่บ้าน     | ชื่อชุมชน           | จำนวนพื้นที่<br>(ตารางกิโลเมตร) |
|----------|---------|------------------|---------------------|---------------------------------|
| อ่างศิลา | 1       | บ้านไทย          | ชุมชนหมู่ 1 บ้านไทย | 1.09300                         |
|          | 2       | บ้านกลาง         | ชุมชนมะเกลือสามัคคี | 0.04736                         |
|          | 3       | บ้านจีน          | ชุมชนคนหมู่ 3       | 0.03742                         |
|          | 4       | บ้านบน           | ชุมชนบ้านบนเข้มแข็ง | 0.31070                         |
|          | 5       | บ้านปากคลองโรงนา | ชุมชนบ้านปากคลอง    | 0.98240                         |
| รวม      |         |                  |                     | 2.47088                         |

ตารางที่ 1 (ต่อ)

| ตำบล     | หมู่ที่ | ชื่อหมู่บ้าน       | ชื่อชุมชน               | จำนวนพื้นที่<br>(ตารางกิโลเมตร) |
|----------|---------|--------------------|-------------------------|---------------------------------|
| บ้านปึก  | 1       | บ้านปึกใหญ่        | ชุมชนบ้านปึกใหญ่สามัคคี | 0.63710                         |
|          | 2       | บ้านปึกมะม่วง      | ชุมชนบ้านสวนมะม่วง      | 1.03000                         |
|          | 3       | บ้านปึกเล็ก        | ชุมชนบ้านปึกเล็ก        | 0.45980                         |
|          | 4       | บ้านหนองอีพริ้ว    | ชุมชนบ้านหนองอีพริ้ว    | 0.42690                         |
|          | 5       | บ้านสวนหมาก        | ชุมชนบ้านสวนหมาก        | 0.95260                         |
|          | 6       | บ้านหนองเพชร       | ชุมชนบ้านหนองเพชร       | 1.06500                         |
|          | 7       | บ้านมาบหม้อ        | ชุมชนบ้านมาบหม้อ        | 0.97240                         |
| รวม      |         |                    |                         | 5.54380                         |
| เสม็ด    | 3       | บ้านไร่ถั่ว        | ชุมชนบ้านไร่ถั่ว        | 1.48600                         |
|          | 4       | บ้านเสม็ดใน        | ชุมชนบ้านเสม็ดใน        | 1.39800                         |
|          | 5       | บ้านหัวโพรง        | ชุมชนบ้านหัวโพรง        | 0.87460                         |
|          | 6       | บ้านเสม็ดนอก       | ชุมชนบ้านเสม็ดนอก       | 1.25500                         |
|          | 7       | บ้านเนินมะกอกใน    | ชุมชนบ้านเนินมะกอก      | 0.56340                         |
|          | 8       | บ้านเนินมะกอกนอก   | ชุมชนบ้านรักษ์เนินมะกอก | 0.28340                         |
| รวม      |         |                    |                         | 5.86040                         |
| ห้วยกะปิ | 4       | บ้านซากพุดชา       | ชุมชนบ้านซากพุดชาร่วมใจ | 1.53900                         |
|          | 5       | บ้านการุณย์นิเวศน์ | ชุมชนบ้านการุณย์        | 1.61300                         |
| รวม      |         |                    |                         | 3.15200                         |

เทศบาลเมืองอ่างศิลาอยู่ก่อนไปทางตะวันออกเฉียงใต้ของอำเภอเมืองชลบุรี มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเล ระยะทางสั้นที่สุดจากกรุงเทพฯ -อำเภอเมืองชลบุรี โดยประมาณเท่ากับ 76.38 กิโลเมตร ในพื้นที่เทศบาลเมืองอ่างศิลา มีประชากรทั้งสิ้น 29,284 คน ประกอบด้วย ประกอบด้วย 4 ตำบล (อ้างอิงข้อมูลมาจากการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน สำนักปลัดเทศบาล ข้อมูล ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2555)

ตารางที่ 2 ข้อมูลมาจากการทะเบียนราษฎร

| ตำบล        | หมู่ที่ | จำนวน<br>หลังคาเรือน | จำนวน<br>ประชากรชาย | จำนวน<br>ประชากรหญิง | จำนวน<br>ประชากรรวม |
|-------------|---------|----------------------|---------------------|----------------------|---------------------|
| อ่างศิลา    | 1       | 1,268                | 1028                | 1140                 | 2168                |
|             | 2       | 155                  | 296                 | 312                  | 608                 |
|             | 3       | 186                  | 299                 | 372                  | 671                 |
|             | 4       | 472                  | 362                 | 406                  | 768                 |
|             | 5       | 737                  | 513                 | 553                  | 1066                |
| รวม         |         | 2,818                | 2498                | 2783                 | 5281                |
| บ้านปึก     | 1       | 349                  | 313                 | 339                  | 652                 |
|             | 2       | 280                  | 347                 | 328                  | 675                 |
|             | 3       | 300                  | 303                 | 320                  | 623                 |
|             | 4       | 360                  | 378                 | 442                  | 820                 |
|             | 5       | 760                  | 661                 | 765                  | 1426                |
|             | 6       | 994                  | 880                 | 1074                 | 1954                |
|             | 7       | 408                  | 240                 | 249                  | 489                 |
| รวม         |         | 3,451                | 3122                | 3517                 | 6639                |
| เสม็ด       | 3       | 1,805                | 1366                | 1570                 | 2936                |
|             | 4       | 967                  | 756                 | 892                  | 1648                |
|             | 5       | 899                  | 919                 | 1009                 | 1928                |
|             | 6       | 849                  | 924                 | 1033                 | 1957                |
|             | 7       | 766                  | 629                 | 663                  | 1292                |
|             | 8       | 474                  | 329                 | 393                  | 722                 |
| รวม         |         | 5760                 | 4923                | 5560                 | 10483               |
| ห้วยกะปิ    | 4       | 1,524                | 1000                | 1215                 | 2215                |
|             | 5       | 2,324                | 2142                | 2524                 | 4666                |
| รวม         |         | 3,848                | 3142                | 3739                 | 6881                |
| รวมทั้งสิ้น |         | 15,877               | 13,685              | 15,599               | 29,284              |

### การแบ่งส่วนการบริหารของเทศบาลเมืองอ่างศิลา ประกอบด้วย

1. ฝ่ายบริหาร ได้แก่ นายกเทศมนตรี เป็นผู้บริหารโดยการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลและบริหารกิจการเทศบาลตามที่กฎหมายกำหนดและเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้าง

2. ฝ่ายประจำ มีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้างรองจากนายกเทศมนตรี และปฏิบัติงานตามนโยบายที่นายกเทศมนตรีกำหนด และปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยแบ่งส่วนบริหารต่าง ๆ ตามปริมาณและคุณภาพของงานดังนี้

2.1 สำนักปลัดเทศบาล มีหน้าที่ ควบคุมดูแล และรับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ของงานธุรการ งานการเจ้าหน้าที่ งานทะเบียนราษฎร และงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตลอดจนงานเลขานุการสภาเทศบาล

2.2 กองช่าง มีหน้าที่ ควบคุมดูแลและรับผิดชอบปฏิบัติงานในหน้าที่ของงานวิศวกรรม งานสาธารณูปโภค งานสวนสาธารณะ งานสูบน้ำ งานสถานที่และไฟฟ้าสาธารณะ ฯลฯ

2.3 กองคลัง มีหน้าที่ ควบคุมดูแล และรับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ของงานการเงินและบัญชี งานพัสดุและทรัพย์สิน งานแผนที่ภาษี และงานผลประโยชน์

2.4 กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ ควบคุมดูแล รับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ของงานธุรการ งานสุขาภิบาลอนามัยและสิ่งแวดล้อม งานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ งานสัตว์แพทย์ และงานส่งเสริมสุขภาพ

2.5 กองการศึกษา มีหน้าที่ ควบคุมดูแล รับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ของงานธุรการ งานการเงินและบัญชี และงานบริหารงานศึกษา (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) และงานการศึกษานอกโรงเรียน

### รูปแบบการบริหารของเทศบาลเมืองอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี

เทศบาลเมืองอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี ได้จัดแบ่งส่วนการบริหารงานเพื่อความสะดวกในการให้บริการประชาชน ตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 ซึ่งได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลไว้ 2 ประเภท คือ อำนาจหน้าที่ที่ต้องทำ และอำนาจหน้าที่ที่อาจจัดทำ โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ชาชีวัฒน์ ศรีแก้ว, 2545, หน้า 13-14)

### อำนาจหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี

1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน หมายถึง การกระทำการใด ๆ ที่ทำให้เกิดความสงบเรียบร้อยในชุมชน ในส่วนเทศบาลเมืองอ่างศิลาที่ได้จัดทำได้แก่ การปรับปรุงชุมชน

แออัดให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับมิชชันต่าง ๆ ให้ประชาชนได้ทราบเพื่อเป็นการป้องกันปัญหา การรณรงค์การป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง และการสนับสนุนให้มีการบำบัดรักษาผู้ป่วยจากยาเสพติดอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ หมายถึง การดูแลในส่วนถนน รวมถึงส่วนประกอบของถนน เช่น ไฟส่องสว่าง ท่อระบายน้ำ ส่วนทางน้ำ ได้แก่ ลำคลอง หรือส่วนที่เป็นลำน้ำ ในส่วนเทศบาลเมืองอ่างศิลาที่ได้จัดทำได้แก่ การซ่อมแซมและบำรุงรักษาถนนหนทางในพื้นที่ของเทศบาลเป็นอย่างดี การก่อสร้างถนนในเขตเทศบาลให้เพียงพอสำหรับรองรับปริมาณการจราจร การดำเนินการติดตั้งและบำรุงรักษาไฟส่องสว่างสาธารณะอย่างทั่วถึงและพอเพียง และการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน ปรับปรุงภูมิทัศน์ในชุมชน และขุดลอกทางระบายน้ำอย่างสม่ำเสมอ

3. รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล หมายถึง การดูแลรักษาในเรื่องความสะอาดของถนนหนทาง ทางเดิน และที่สาธารณะทั้งหมด ในส่วนเทศบาลเมืองอ่างศิลาที่ได้จัดทำได้แก่ การปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณสองข้างถนนในเขตเทศบาลให้มีความสะอาดและสวยงาม การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบของทางเดินเท้า อาคารสถานที่ภายในเขตเทศบาล การดูแลจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล การจัดกิจกรรมรณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนช่วยกันลดปริมาณขยะมูลฝอย

4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ หมายถึง การจัดการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันโรคติดต่อ ในส่วนเทศบาลเมืองอ่างศิลาที่ได้จัดทำได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีการดูแลสุขภาพอนามัย การส่งเสริมให้ประชาชนนำสุนัขหรือสัตว์เลี้ยงไปฉีดวัคซีนโรค การรณรงค์ให้ประชาชนมีการป้องกันโรคไข้เลือดออก การฝึกอบรมเพิ่มเติมความรู้ให้แก่อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.)

5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง หมายถึง การดูแลจัดหาอุปกรณ์ดับเพลิงเพื่อความปลอดภัยของชุมชน ในส่วนเทศบาลเมืองอ่างศิลาที่ได้จัดทำได้แก่ การจัดให้มีระบบดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ระบบบรรเทาสาธารณภัยให้มีความพร้อมในการออกปฏิบัติงาน เครื่องดับเพลิงติดตั้งไว้ในบริเวณชุมชน เพื่อให้สามารถใช้งานได้ทันที การสงเคราะห์และช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย

6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม หมายถึง การดูแลการศึกษาของประชาชน กระทำการส่งเสริมในด้านการศึกษา การจัดสรรงบประมาณการศึกษา รวมถึงให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน ในส่วนเทศบาลเมืองอ่างศิลาที่ได้จัดทำได้แก่ การสนับสนุนส่งเสริมในด้านการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนทุกระดับการศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล การจัดสรรงบประมาณอุดหนุน

การศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน การประสานงานการพัฒนาการศึกษา กับสถานศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษา

7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ หมายถึง การดูแลและจัดกิจกรรมสนับสนุนส่งเสริมในส่วนของสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ ในส่วนเทศบาลเมืองอ่างศิลาที่ได้จัดทำได้แก่ การสนับสนุนส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มสตรี เด็ก เยาวชนให้มีบทบาทและมีส่วนร่วม การสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ การสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมสงเคราะห์ผู้พิการ

8. บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น หมายถึง การส่งเสริมทำนุบำรุงจารีตประเพณีท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการจัดกิจกรรมเพื่สนับสนุนวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชน ในส่วนเทศบาลเมืองอ่างศิลาที่ได้จัดทำ ได้แก่ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น การส่งเสริมและสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมและสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

9. หน้าที่อื่น ๆ ซึ่งมีคำสั่งกระทรวงมหาดไทยหรือกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล หมายถึง หน้าที่อื่นนอกเหนือจากระบุในส่วนข้างต้น ที่อยู่ในความดูแลของเทศบาล ในส่วนเทศบาลเมืองอ่างศิลาที่ได้จัดทำได้แก่ การบริการข้อมูลข่าวสารแก่หน่วยงานภาครัฐและเอกชน และประชาชน การติดตามกำกับดูแลร้านอาหารในเขตเทศบาลให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์กระทรวงสาธารณสุข การติดตามดูแลตลาด แผงขายอาหารในเรื่องความสะอาดและได้มาตรฐาน การปรับปรุงระบบบริการประชาชนในเขตเทศบาล การส่งเสริมการพัฒนากลุ่มอาชีพสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

#### อำนาจหน้าที่ที่อาจจัดทำ

1. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
2. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
3. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
4. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
5. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
6. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
7. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
8. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
9. เทศพาณิชย์



### ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาของเทศบาลเมืองอ่างศิลา ปี 2553-2555

“พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมคุณภาพชีวิต อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทำให้เป็นเมืองที่น่าอยู่” เทศบาลเมืองอ่างศิลาได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองอ่างศิลา (พ.ศ. 2553-2555) โดยใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 -2554) แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำประชาชนในเขตเทศบาลส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี แต่อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา ซึ่งจากการระดมความคิดเห็นของชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน พบว่าเทศบาลมีทั้ง จุดเด่น ซึ่งเป็นศักยภาพสำคัญของจังหวัด แต่ขณะเดียวกันมีปัญหาลดอุปสรรคนานับประการที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขซึ่งเทศบาลเมืองอ่างศิลาได้ดำเนินการ จัดทำแผนยุทธศาสตร์ตามนโยบายของรัฐบาลและนโยบายริเริ่มของจังหวัดชลบุรี รวม 5 ด้าน ดังนี้

#### 1. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาโครงการสร้างพื้นฐาน

##### แนวทางการพัฒนา

- 1.1 แนวทางการพัฒนาการใช้ที่ดิน
- 1.2 แนวทางการพัฒนาสร้าง บำรุงสาธารณูปการและไฟฟ้า
- 1.3 แนวทางการพัฒนาบริการด้านประปา

#### 2. ยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

##### แนวทางการพัฒนา

- 2.1 แนวทางการพัฒนาสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2.2 แนวทางการพัฒนาเฝ้าระวังและป้องกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2.3 แนวทางการพัฒนาบำบัดและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2.4 แนวทางการพัฒนาการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

#### 3. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

##### แนวทางการพัฒนา

- 3.1 แนวทางการพัฒนาส่งเสริมการกระจายรายได้แก่ประชาชน
- 3.2 แนวทางการพัฒนาส่งเสริมอาชีพและเพิ่มรายได้แก่ประชาชน
- 3.3 แนวทางการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว

#### 4. ยุทธศาสตร์ด้านสังคม

##### แนวทางการพัฒนา

- 4.1 แนวทางการพัฒนาป้องกัน รักษาและส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน
- 4.2 แนวทางการพัฒนาส่งเสริมการศึกษาและวัฒนธรรมในชุมชน
- 4.3 แนวทางการพัฒนาส่งเสริมสวัสดิการและนันทนาการ
- 4.4 แนวทางการพัฒนาส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

#### 5. ยุทธศาสตร์ด้านการเมือง-การบริหาร

##### แนวทางการพัฒนา

- 5.1 แนวทางการพัฒนาส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 5.2 แนวทางการพัฒนาปรับปรุงและพัฒนาบุคลากร
- 5.3 แนวทางการพัฒนาปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้และสถานที่ปฏิบัติงาน
- 5.4 แนวทางการพัฒนาป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 5.5 แนวทางการพัฒนาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยของชุมชน

#### กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลแก้ไขปัญหาด้านสาธารณสุขที่เกิดขึ้นโดยมีการบริหารจัดการแบ่งส่วนราชการภายในเพื่อรับผิดชอบงานออกเป็นดังนี้

1. งานธุรการ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านสารบรรณธุรการทั่วไป ได้แก่ การจัดทำบัญชีลงรับ-ส่งหนังสือ การร่างโต้ตอบหนังสือ การจัดทำบันทึกและสรุปการประชุม การจัดทำประกาศ คำสั่ง การเวียนแจ้งหนังสือ การบันทึกข้อมูล การเลื่อนขึ้นเงินเดือน การดำเนินการทางวินัย ทะเบียนประวัติ การขอรับบำเหน็จบำนาญและเกษียณอายุการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ การประกาศเกียรติคุณ การดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 รวมทั้งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการพัสดุ การจัดซื้อ-จัดจ้าง การจัดทำทะเบียนทรัพย์สิน การซ่อมบำรุงครุภัณฑ์ยานพาหนะและสิ่งก่อสร้างของสำนัก การจัดทำบัญชีคุมวัสดุสำนักและงานอื่น ๆ ที่ผู้บัญชามอบหมาย

2. งานการเงิน-บัญชี มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี เงินทุนหมุนเวียน จัดทำบัญชีเงินเดือน การเบิกจ่ายงบประมาณ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายของสำนักและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

3. งานวิชาการและแผนงาน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษา วิจัย วิเคราะห์และจัดทำแผนงานด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ประมวลแผนและหาความจำเป็นของแผนงาน โครงการของส่วนราชการต่าง ๆ ในรูปแผนงานหลักของสำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ประกอบด้วยแผนการพัฒนามูลฐาน แผนอัตราค่าจ้าง 3 ปี การจัดหาบุคลากร แผนการนิเทศติดตาม ผล แผนงานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ การรักษาพยาบาล การควบคุมป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การสุขภาพิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม การบริการรักษาความสะอาด สัตวแพทย์ เป็นต้น จัดทำและประสานแผนการดำเนินงานกิจกรรม/ โครงการของสำนักงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับนโยบาย แผนแม่บทและศักยภาพของเทศบาลนครนนทบุรี พร้อมทั้งเร่งรัด ติดตาม/ ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานตามระยะเวลาของแผนงาน/ โครงการ วางระบบสารสนเทศ เผยแพร่/ ประชาสัมพันธ์และให้บริการข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ตามสภาพ ตลอดจนพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง และปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

### ส่วนส่งเสริมสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย การควบคุมกำกับดูแลและอำนวยการดำเนินงานของฝ่ายส่งเสริมสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามแผนงานและเป้าหมายที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งดำเนินกิจกรรมอื่นใดตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย โดยแบ่งส่วนงานการบริหารจัดการ ดังนี้

#### 1. ฝ่ายส่งเสริมสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการควบคุมกำกับดูแลและอำนวยการดำเนินงานของกลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพ กลุ่มงานป้องกันและควบคุมโรค กลุ่มงานสุขภาพิบาล และกลุ่มงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยจัดแบ่งกลุ่มงานบริหารจัดการภายในฝ่าย ดังนี้

1.1 กลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนทางด้านวิชาการ โดยการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย กำหนดมาตรฐานและแผนการดำเนินงานควบคุม กำกับเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ การสาธารณสุขมูลฐาน ให้บรรลุตามเป้าประสงค์ของกลุ่มงานและปฏิบัติงานอื่นใดตามผู้บังคับบัญชามอบหมาย โดยแบ่งงานภายในส่วนของกลุ่มงาน ดังนี้

1.1.1 งานส่งเสริมสุขภาพตามกลุ่มวัย มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผนและดำเนินการด้านส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่มวัย ได้แก่ แม่และเด็ก วัยเรียนและเยาวชน วัยทำงาน วัยผู้สูงอายุ รวมถึงการ โฆษณา การส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ อนามัยชุมชน การวางแผนครอบครัว สุขศึกษาและปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1.1.2 งานสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนารูปแบบและดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐาน รวมถึงพัฒนาศักยภาพ นิเทศ ติดตาม

ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข องค์กรภาคเอกชน และประชาชนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคและการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการให้บริการด้านการแพทย์แผนไทย ยาแผนไทยและผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร และงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1.2 กลุ่มงานป้องกันและควบคุมโรค มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ การสนับสนุนด้านวิชาการ โดยการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย กำหนดมาตรการและแผนการดำเนินงาน ควบคุม กำกับเกี่ยวกับการป้องกันการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ การป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ การป้องกันและการบำบัดการติดยาและสารเสพติด ให้บรรลุเป้าประสงค์ของกลุ่มงานและปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย โดยแบ่งงานภายในส่วนของกลุ่มงาน ดังนี้

1.2.1 งานป้องกันโรคและควบคุมโรคติดต่อ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน ค้นคว้า วิจัย การให้บริการ การจัดทำแผนงาน/ โครงการด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ การเฝ้าระวังและสอบสวนทางระบาดวิทยา เช่น โรคติดเชื้อ โรคติดต่อระบบทางเดินอาหารและน้ำ โรคติดต่อทางเดินหายใจ โรคติดต่อระบบประสาท โรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน โรคติดต่อที่นำโดยแมลง โรคที่ติดต่อจากสัตว์สู่คน ฯลฯ การชันสูตรสาธารณสุข การควบคุมสัตว์พาหะนำโรคและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1.2.2 งานป้องกันโรคและควบคุมโรคไม่ติดต่อ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน ค้นคว้า วิจัย การให้บริการ การจัดทำแผนงาน/ โครงการด้านการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ ดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ การเฝ้าระวังและสอบสวนทางระบาดวิทยา เช่น โรคเริ่เชื้อ โรคระบบหลอดเลือดและหัวใจ โรคระบบทางเดินอาหารและน้ำ โรคระบบทางเดินหายใจ โรคระบบทางเดินปัสสาวะ โรคที่เกิดจากกรรมพันธุ์ โรคที่เกิดจากการประกอบอาชีพ โรคที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม การบาดเจ็บ อุบัติเหตุ อุบัติภัย ฯลฯ การชันสูตรสาธารณสุข และงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1.2.3 งานป้องกันและบำบัดการติดสารเสพติด มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน ค้นคว้า วิจัย การให้บริการ การจัดทำโครงการด้านการป้องกันและบำบัดการติดสารเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ เช่น การบำบัด การรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด การฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ พร้อมทั้งฝึกอาชีพแก่ผู้ติดยาและสารเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาแล้ว การให้ความรู้เรื่องยาและสารเสพติดในชุมชน โรงเรียน สถานประกอบการและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1.3 กลุ่มงานสุขภาพภิบาล มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการสุขภาพภิบาล สนับสนุนทางด้านวิชาการ โดยการศึกษาค้นคว้า วิจัย กำหนดมาตรการและแผนการดำเนินงาน การปฏิบัติงาน

ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้องควบคุมกำกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสุขาภิบาลสถานประกอบการ การสุขาภิบาลชุมชนเมืองและเหตุรำคาญ การคุ้มครองผู้บริโภคและปฏิบัติงานอื่นใดตามผู้บังคับบัญชามอบหมาย โดยแบ่งภายในส่วนของกลุ่มงาน ดังนี้

1.3.1 งานสุขาภิบาลสถานประกอบการ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการแผนจัดทำแผนปฏิบัติการ ด้านสุขาภิบาลอาหารและน้ำ ในสถานประกอบการจำหน่ายอาหาร ร้านอาหาร หาบเร่-แผงลอย ตลาดสด แหล่งผลิตภัณฑอาหารและสถานบริการ การติดตามตรวจสอบและควบคุมการอนุญาตในสถานที่จำหน่าย สะสมอาหารและเครื่องดื่ม การพัฒนาและปรับปรุงยกระดับมาตรฐานการสุขาภิบาลอาหารในสถานประกอบการร้านจำหน่ายอาหาร หาบเร่-แผงลอย ตลาดสด ร้านอาหารในโรงเรียน งานฝึกอบรมและเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งานสุขาภิบาลอาหารและน้ำ งานฝึกอบรมและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานสุขาภิบาล การจัดทำพัฒนาระบบฐานข้อมูลงานสุขาภิบาลประกอบการค้าและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1.3.2 งานสุขาภิบาลชุมชนเมืองและเหตุรำคาญ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน การจัดทำแผน การตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข ยกระดับมาตรฐานด้านสุขาภิบาลทั่วไปสำหรับสถานบริการ โรงงาน ชุมชนและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การติดตาม ตรวจสอบ และควบคุม การอนุญาต กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ งานอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ในสถานประกอบการ การวางแผนและควบคุมการดำเนินงาน ด้านสุสานและฌาปนสถาน การรับเรื่องราวร้องทุกข์และติดตาม ตรวจสอบและแก้ไขเหตุเดือดร้อนรำคาญ การวางแผน การควบคุม ป้องกันการร้องทุกข์เกี่ยวกับเหตุเดือดร้อนรำคาญ การรายงานและประเมินผลและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1.3.3 งานคุ้มครองผู้บริโภค มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน การจัดทำแผนปฏิบัติการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านน้ำ ยารักษาโรคและเครื่องสำอาง การส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน องค์กร มีความตระหนักในการบริโภค น้ำ อาหาร การใช้ยารักษาโรค และเครื่องสำอางที่ปลอดภัย การคุ้มครองและปกป้องสิทธิผู้บริโภค งานวิเคราะห์ ตรวจสอบ คุณภาพเฝ้าระวัง อาหารและน้ำดื่ม ควบคุมการจำหน่าย ยารักษาโรคและเครื่องสำอาง การรับเรื่องราวร้องทุกข์ ประสานการแก้ไข การประสานความร่วมมือกับภาคีต่าง ๆ และประชาชนในการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค จัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูลการคุ้มครองผู้บริโภคและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1.4 กลุ่มงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนทางด้านวิชาการ โดยการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย กำหนดมาตรการและแผนการดำเนินงาน การประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม การเฝ้าระวังและตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม การกำหนดมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้องควบคุมกำกับ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การเฝ้าระวังและควบคุมมลพิษและปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย โดยแบ่งงานภายในส่วนของกลุ่มงาน ดังนี้

1.4.1 งานส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน จัดทำและพัฒนาแผนยุทธศาสตร์และการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และจัดทำรายงาน สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม จัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม พัฒนาร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ ธรรมรงค์และการฝึกอบรม สร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศและภาคีความร่วมมือ ด้านการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1.4.2 งานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ มีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนจัดทำและพัฒนาแผนยุทธศาสตร์และการจัดทำแผนปฏิบัติการ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ ดินและแร่ธาตุ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และจัดทำรายงานสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ศึกษา วิจัย พัฒนา อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ การประสานความร่วมมือกับ ภาคีต่าง ๆ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จัดทำแผนระบบฐานข้อมูลด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การส่งเสริม เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ธรรมรงค์ให้ประชาชน ตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1.4.3 งานเฝ้าระวังและควบคุมมลพิษ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเฝ้าระวังและควบคุมมลพิษทางน้ำ ทางอากาศ เสียง การสิ้นสะท้อน ตรวจสอบ ควบคุมและดำเนินการแก้ไขแหล่งกำเนิดมลพิษ การประเมินความเสียหายและผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม การเฝ้าระวัง ตรวจสอบคุณภาพน้ำ อากาศ ของเสียและสารอันตราย การรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ศึกษาและประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจาก

แหล่งกำเนิดมลพิษ การดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องรื้อร้างทุกซ์ด้านมลพิษ ดำเนินการตรวจสอบ พิจารณาวินิจฉัย การประสานงาน การมีส่วนร่วมของภาคีต่าง ๆ ในการตรวจสอบและควบคุม มลพิษและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

## 2. ฝ่ายสิ่งแวดล้อม

มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย การควบคุม กำกับดูแลและอำนวยความสะดวก ดำเนินงานของกลุ่มงานบริการสิ่งแวดล้อม กลุ่มงานสัตวแพทย์ โดยจัดแบ่งกลุ่มภายในฝ่าย ดังนี้

2.1 กลุ่มงานบริการสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมและ สนับสนุนทางด้านวิชาการ โดยการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย กำหนดมาตรการและแผนงานให้บริการ พร้อมทั้งควบคุม กำกับการให้บริการในด้านบริการรักษาความสะอาด ควบคุมสิ่งปฏิกูล ปรับปรุง การบริการด้านสิ่งแวดล้อมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนงานอื่นใดที่ ผู้บังคับบัญชามอบหมาย โดยแบ่งงานภายในส่วนของกลุ่มงาน ดังนี้

2.1.1 งานบริการรักษาความสะอาดและสิ่งปฏิกูล มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาด โดยการจัดเก็บรวบรวม ขนส่งขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลไปกำจัดตาม หลักการสุขาภิบาล บริหารบุคลากรด้านการรักษาความสะอาด เก็บกวาด ล้างท่อ ทำความสะอาด ถนนทางเท้า ทางน้ำ ที่สาธารณะ พัฒนาพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่า การให้บริการรถสุราเคลื่อนที่ พัฒนางานด้านสิ่งปฏิกูล การดูแล บำรุงรักษาเครื่องจักรและวัสดุ อุปกรณ์ของงานรักษา ความสะอาดและการกำจัดสิ่งปฏิกูลและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

2.1.2 งานพัฒนาระบบจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ งานด้านวิชาการ การศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์สภาพปัญหา การวางแผนจัดทำโครงการเพื่อ พัฒนาศักยภาพการจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การรักษาความสะอาด การรายงาน การจัดเก็บ การขนส่ง การจัดการของเสียอันตราย รวมทั้งการลดปริมาณมูลฝอย การจัดหาและพัฒนา เครื่องจักรกลในด้านการรักษาความสะอาด การส่งเสริมสมรรถนะการบริหารจัดการมูลฝอย และ สิ่งปฏิกูล การพัฒนา/ ปฏิรูปมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลให้เกิดประโยชน์และงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชา มอบหมาย

2.1.3 งานศูนย์ขนถ่ายและแปรสภาพมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล มีหน้าที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์สภาพปัญหา การวางแผนจัดทำ โครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพศูนย์ขนถ่ายและแปรสภาพมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การบริหารจัดการ ศูนย์ขนถ่ายและแปรสภาพมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล รวมทั้งการลดปริมาณมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การจัดหาและพัฒนาเครื่องจักรกลในด้านการแปรสภาพมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การส่งเสริม สมรรถนะการบริหารจัดการศูนย์ขนถ่ายและแปรสภาพมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และงานอื่น ๆ

ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

2.2 กลุ่มงานบริการสัตว์แพทย์ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการทางด้านสัตว์แพทย์แก่สัตว์เลี้ยงในด้านต่าง ๆ การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ให้ถูกวิธี การเฝ้าระวังและควบคุมแหล่งเกิดโรค การตรวจสอบสุขภาพสัตว์ การป้องกันรักษาโรคสัตว์เลี้ยงและปศุสัตว์ เพื่อมิให้โรคสัตว์ติดต่อถึงคนได้ การดูแล ควบคุมการฆ่าสัตว์ ตลอดจนงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย โดยแบ่งงานภายในส่วนงาน ดังนี้

2.2.1 งานคลินิกสัตว์แพทย์ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการบริการทางด้านสัตว์แพทย์แก่สัตว์เลี้ยงในด้านต่าง ๆ เช่น ตรวจรักษาโรค ทำหมันสุนัขและแมว ฉีดวัคซีนกามัน ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ให้คำปรึกษาด้านสุขภาพสัตว์ เป็นต้น และงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

2.2.2 งานควบคุมโรคสัตว์สู่คน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ให้ถูกวิธี การเฝ้าระวังและควบคุมดูแลแหล่งควบคุมแหล่งเกิดโรค การตรวจสอบสุขภาพสัตว์ ป้องกันรักษาโรคสัตว์เลี้ยงและปศุสัตว์ เพื่อมิให้โรคสัตว์ติดต่อถึงคนได้ และงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

2.2.3 งานควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการฆ่าสัตว์ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมและจำหน่ายเนื้อสัตว์ การตรวจสอบสุขภาพสัตว์ ก่อนทำการฆ่าสัตว์ การตรวจสอบสิ่งเจือปนหรือสารพิษตกค้างในเนื้อสัตว์ก่อนนำไปจำหน่าย การกรวดน้ำหรือวัสดุต่าง ๆ ที่ใช้ในโรงฆ่าสัตว์ การเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

## งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปทุมรัตน์ รัตนธำ (2550) ได้ศึกษาความต้องการการบริการด้านสาธารณสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความต้องการบริการ ด้านสาธารณสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองศรีราชา เพื่อเปรียบเทียบความต้องการบริการ ด้านสาธารณสุข จำแนกตาม เพศ การศึกษา รายได้ อาชีพ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองศรีราชาและเพื่อศึกษาข้อเสนอนแนะเกี่ยวกับความต้องการการบริการด้านสาธารณสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองศรีราชา กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนในเขตเทศบาลเมืองศรีราชา จำนวน 390 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุไม่เกิน 30 ปี ส่วนใหญ่สมรสแล้ว การศึกษาอยู่ใน



ระดับมัธยม ประกอบอาชีพค้าขายและธุรกิจส่วนตัวเป็นส่วนใหญ่ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า โดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมากทุก ๆ ด้าน โดยมีความต้องการด้านสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อมมากที่สุด รองมาคือด้านรักษาความสะอาด ด้านป้องกันควบคุมโรคติดต่อ ด้านสัตวแพทย์ ด้านรักษาพยาบาล และด้านส่งเสริมสุขภาพ

ชาญวิทย์ บ่วงราบ (2551) ได้ศึกษาความต้องการการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุในตำบลเสาชงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรีการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุในตำบลเสาชงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและหญิงที่อาศัยและมีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตตำบลเสาชงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 318 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที (t-test) สถิติทดสอบความแปรปรวนเอฟ (F-test) และการทดสอบค่าเฉลี่ยเชิงพหุ (Multiple Comparison) ด้วยวิธีการ LSD ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุในตำบลเสาชงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มีความต้องการการได้รับสวัสดิการในภาพรวม และรายด้านแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านที่ผู้สูงอายุมีความต้องการมากที่สุด คือ ด้านการแพทย์และสาธารณสุข รองลงมาคือ ด้านที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และสาธารณูปโภค และด้านการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพและการจัดการศพตามประเพณี ผลการเปรียบเทียบความต้องการพบว่า ผู้สูงอายุในตำบลเสาชงหิน มีความต้องการการได้รับสวัสดิการแตกต่างกันเมื่อจำแนกกลุ่มตามปริมาณเงินที่เหลือเก็บออม โดยผู้สูงอายุที่ไม่มีเงินเหลือเก็บมีความต้องการการได้รับสวัสดิการมากกว่าผู้สูงอายุที่มีเงินเหลือเก็บ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในด้านการแพทย์และสาธารณสุข ด้านการศึกษาและข้อมูลข่าวสาร และด้านการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพและการจัดการศพตามประเพณี ผู้สูงอายุในตำบลเสาชงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มีความต้องการการได้รับสวัสดิการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีความต้องการมากที่สุดคือ ด้านการแพทย์และสาธารณสุข รองลงมาคือ ด้านที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และสาธารณูปโภค และด้านการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพและการจัดการศพตามประเพณี

ศศิพรรณ แสงอ่อน (2551) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ และเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ใน 4 ด้าน ได้แก่

1) ด้านสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม 2) ด้านรักษาความสะอาด 3) ด้านศูนย์บริการสาธารณสุข และ 4) ด้านสัตวแพทย์ ระหว่างเพศ อายุ อาชีพ ชุมชนที่อาศัย และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล กลุ่มตัวอย่าง สุ่มแบบแบ่งชั้นจากประชาชนที่มีบ้านเรือนอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมือง พระประแดง และมีสิทธิเลือกตั้ง จาก 9 ชุมชน จำนวน 398 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของประชาชนต่อการให้บริการงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ คือ ด้านรักษาความสะอาด ( $\bar{X} = 3.47$ ) ด้านสัตวแพทย์ ( $\bar{X} = 3.33$ ) และด้านสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ( $\bar{X} = 3.15$ ) ส่วนความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ คือ ด้านความสะอาด ( $\bar{X} = 3.57$ ) ด้านสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ( $\bar{X} = 3.47$ ) และด้านสัตวแพทย์ ( $\bar{X} = 3.29$ ) สำหรับการเปรียบเทียบปัญหาของประชาชนต่อการให้บริการงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวม ระหว่างเพศ อายุ

วรัญญู ธีรมย์ (2552) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการจัดบริการด้านการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพ ของประชาชน ตำบลร้องกวาง อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจัดบริการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพของประชาชน ตำบลร้องกวาง อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชน ตำบลร้องกวาง อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ คัดเลือกโดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เป็นเพศชาย จำนวน 250 คน เพศหญิงจำนวน 250 คน รวมจำนวนเป็น 500 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประกอบการสัมภาษณ์ จำนวน 500 ชุด หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .79 และได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์คืนมาจำนวน 500 ชุด คิดเป็นร้อยละร้อย ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความต้องการจัดบริการด้านกิจกรรมออกกำลังกาย โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ วิ่ง-เดินภายในสนามกีฬาเทศบาล การเดินแอโรบิก กีฬาฟุตบอล วิ่งภายนอกสนามกีฬาเทศบาล กีฬาแบดมินตัน กีฬาวอลเลย์บอล ภายหลังการบริหารประกอบดนตรี กีฬาเปตอง กีฬาบาสเกตบอล กรีฑา กีฬาพื้นเมือง และ

กีฬาชกตะกร้อความต้องการจัดบริการด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ในการออกกำลังกายโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ให้มีสถานที่ออกกำลังกายกลางแจ้งอย่างเพียงพอ บริการให้ยืมอุปกรณ์กีฬาอย่างเพียงพอ ให้มีเครื่องทำน้ำเย็นสำหรับดื่มตามสถานที่ออกกำลังกายอย่างเพียงพอ ให้มีที่นั่งพักผ่อนในสถานที่ออกกำลังกายอย่างเพียงพอ ให้มีสถานที่ออกกำลังกายในร่ม ให้มีสนามกีฬากลางแจ้งที่มีไฟฟ้าสำหรับการออกกำลังกายเวลากลางคืน ให้มีสวนสุขภาพและเครื่องเล่น ให้มีห้องปฐมพยาบาลเมื่อเกิดอาการบาดเจ็บในการออกกำลังกาย ให้มีสถานที่จอดรถอย่างเพียงพอและปลอดภัย บริการให้ยืมหนังสือและอุปกรณ์เทคโนโลยีทางการกีฬา เช่น วิดีทัศน์ สไลด์เกี่ยวกับการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬา ให้มีบริการจำหน่ายเครื่องดื่มบำรุงร่างกายจำหน่ายในช่วงเวลาที่มีผู้มาออกกำลังกาย ให้มีบริการจำหน่ายอุปกรณ์กีฬาและชุดกีฬาในราคาพิเศษถูกกว่าท้องตลาด ให้มีห้องบริหารร่างกายด้วยการ เต้นแอโรบิก ให้มีห้องทดสอบสมรรถภาพทางกาย ให้มีตู้เก็บของสำหรับผู้มาออกกำลังกาย ให้มีห้องฝึกสมาธิปรับสภาพจิตใจ ให้มีสระว่ายน้ำ ให้มีห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายและทำความสะอาดร่างกาย ให้มีห้องอ่านหนังสือ ชมวิดิทัศน์เกี่ยวกับด้านกีฬาให้มีห้องนันทนาการ ให้มีห้องบริหารร่างกายด้วยการยกน้ำหนัก ให้มีห้องบริการอบไอน้ำ ความต้องการจัดบริการด้านวัน ช่วงเวลา และระยะเวลา ในการออกกำลังกาย โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ให้จัดบริการด้านกิจกรรมการออกกำลังกายในช่วงเวลาเย็น ให้จัดบริการด้านกิจกรรมออกกำลังกายทุกวัน ให้จัดบริการด้านกิจกรรมการออกกำลังกายในวันเสาร์ ถึงวันอาทิตย์ ให้จัดบริการด้านกิจกรรมการออกกำลังกายโดยใช้ระยะเวลาครั้งละประมาณ 1-2 ชั่วโมง ให้จัดบริการด้านกิจกรรมการออกกำลังกายโดยใช้ระยะเวลาครั้งละประมาณ 2-3 ชั่วโมง ให้จัดบริการด้านกิจกรรมการออกกำลังกายในช่วงเวลาเช้า ให้จัดบริการด้านกิจกรรมการออกกำลังกายโดยใช้ระยะเวลาครั้งละมากกว่า 3 ชั่วโมง ความต้องการจัดบริการ ด้านวิธีการจัดกิจกรรม การออกกำลังกาย โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ให้มีการฝึกการออกกำลังกายที่ประชาชนสนใจเป็นประจำทุกวัน ให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาแต่ละชนิดที่ประชาชนสนใจระหว่างประชาชนภายใน อำเภอหรือท่งกวาง ให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาพื้นเมืองระหว่างประชาชนภายใน อำเภอหรือท่งกวาง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เช่น วันปีใหม่ เป็นต้น ให้มีการจัดงาน เดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพภายใน อำเภอหรือท่งกวาง ให้มีการจัดการประกวดการเดินร่าพื้นเมืองและการเต้นแอโรบิก อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ให้มีการจัดการแข่งขันวิ่งทางไกล

ไชยวัฒน์ ชัยเจริญกุล (2554) ได้วิจัยเรื่องความพึงพอใจของประชากรต่อการให้บริการ ด้านสาธารณสุขเทศบาลตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการด้านสาธารณสุขของเทศบาลตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการด้าน

สาธารณสุขจำแนกตามตัวแปรอิสระ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการให้บริการด้านสาธารณสุขของเทศบาลตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการใช้ตารางการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ของ Yamane (1973) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% และนำมาสุ่มตัวอย่างแบบหาอัตราสัดส่วนของประชากร (Proportional Random Sampling) จำนวน 398 คน ใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffé) แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ผลการวิจัยพบว่า

1) ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านสาธารณสุข ของเทศบาลตำบลบ้านสวน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 2.79$ ,  $SD = .69$ ) 2) ผลของการทดสอบสมมติฐานยังพบอีกว่า ความพึงพอใจของประชาชนเมื่อจำแนกตามอาชีพมีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านสาธารณสุขแตกต่างกัน ( $p < .05$ ) โดยประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างและอาชีพค้าขาย มีความพึงพอใจการให้บริการสาธารณสุขในภาพรวม แตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร อาชีพรับราชการ และอาชีพพ่อบ้าน/ แม่บ้าน ( $p < .05$ ) 3) ประชาชนได้เสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขคือ ด้านร่างกาย การจัดบริการตรวจสุขภาพให้ประชาชนในพื้นที่มีน้อยมาก ควรจัดให้มีอาสาสมัครหรือเจ้าหน้าที่มาแนะนำส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากกว่านี้, ด้านสภาพแวดล้อม การจัดการขยะไม่ดี ควรจัดระบบการกำจัดขยะให้ดีขึ้น, ด้านเศรษฐกิจ การแข่งขันทางการค้าสูง สินค้าราคาสูง ควรจัดระบบส่งเสริมอาชีพ, ด้านครอบครัว ไม่มีเวลาดูแลบุตรควรหาเวลาว่างดูแลบุตร, ด้านการทำงาน ตกงานไม่มีงานทำ ควรส่งเสริมการประกอบอาชีพในชุมชน

กัมพล กล่ำสีทอง (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่กำหนดความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลสีเกา อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง โดยมีตัวแปรอิสระที่สำคัญ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพสมรส อาชีพ และรายได้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้สูงอายุที่ได้รับการเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพในเขตเทศบาล ตำบลสีเกา อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง จำนวน 104 คน ใช้การทดสอบด้วยแบบจำลองโลจิสติก ผลการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดความต้องการบริการสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ณ เขตเทศบาลตำบลสีเกา อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง พบว่า 1) หากค่าใช้จ่ายในการใช้บริการของผู้สูงอายุลดลง ผู้สูงอายุจะมีความต้องการสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้น 2) หากผู้สูงอายุมีสถานภาพสมรสแต่งงาน ผู้สูงอายุจะมีความต้องการสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้น 3) หากรายได้ของผู้สูงอายุสูง ผู้สูงอายุก็จะมีความต้องการสวัสดิการสังคมลดลง สำหรับตัวแปรอิสระอื่น ๆ พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติ

ไม่สูงเพียงพอต่อการอธิบายความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ข้อเสนอแนะของการศึกษา

1) ด้านค่าใช้จ่ายในการใช้บริการของผู้สูงอายุ ควรกำหนดมาตรการในการใช้บริการของผู้สูงอายุ เพื่อลดค่าใช้จ่าย ซึ่งอาจจะจัดศูนย์บริการผู้สูงอายุในพื้นที่หรือชุมชนเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางของผู้สูงอายุ 2) ด้านสถานภาพสมรสของผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมเพื่อให้สวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องตามความต้องการของสถานภาพสมรส เช่น การจัดกิจกรรมทางด้านสุขภาพ การตรวจสุขภาพผู้สูงอายุ การเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ เป็นต้น 3) ด้านรายได้ของผู้สูงอายุ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ควรตระหนักถึงปัจจัยด้านรายได้ของผู้สูงอายุมาพิจารณาในการจัดสวัสดิการ เพราะจากการศึกษาพบว่า หากผู้สูงอายุมีรายได้สูงก็จะมีความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมลดลง ดังนั้นกิจกรรมด้านการส่งเสริมด้านอาชีพและมีรายได้ จะช่วยลดความต้องการสวัสดิการสังคมและผู้สูงอายุลงได้

สมพิศ มีสุข (2554) ได้ศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในตำบลห้วยสำราญ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในตำบลห้วยสำราญ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านนันทนาการ และด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่ม จากประชากรผู้สูงอายุ โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 260 คน แล้วทำการสุ่มกระจายไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับ และแบบปลายเปิด (Open-ended Form) โดยมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.9719 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในตำบลห้วยสำราญ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำได้ ดังนี้ คือ ด้านรายได้ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุนและด้านนันทนาการ ตามลำดับ 2) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้สูงอายุ ต่อความต้องการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในตำบลห้วยสำราญ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ รองลงมา คือ ให้องค์การบริหารส่วนตำบล จัดอบรมอาชีพให้กับผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ และต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีกองทุนเงินกู้สำหรับผู้สูงอายุ ตามลำดับ